

gradisov vestnik

GLASILO KOLEKTIVA PODJETJA »GRADIS«

Likof že jeseni 1972

Direktor Cestnega sklada SRS inž. Lojze Blenkuš meni, da bi morali prvi odsek hitre ceste od Vrhnike do Postojne zgraditi prej kot v roku 30 mesecev

V prejšnji številki našega časopisa smo naše bralce seznanili z gradnjo prvega odseka hitre ceste Šentilj—Gorica med Vrhniko in Postojno. Ker je gradnja prvega odseka že tako rekoč pred durmi, smo to priložnost izkoristili za kratek pogovor z direktorjem Cestnega sklada SRS, ing. Lojzetom Blenkušem. Kot vemo, je Cestni sklad Slovenije investitor prve slovenske štiripasovne magistrale, direktorja ing. Blenkuša pa bržkone precej »Gradisovcev« pozna še iz Skopja, kjer je več mesecev usklajevalo delo in napore slovenskih gradbenih podjetij pri obnovi glavnega mesta Makedonije.

Uvodoma je direktor inž. Blenkuš poudaril, da na trasi med Vrhniko in Postojno ni več nikakršnih ovir, ki bi lahko tako ali drugače zavlekle gradnjo. Celotne površine na trasi od Vrhnike do Postojne so že razlašene, le en sam manjši objekt (zasebna stanovanjska hiša) blizu Verda še čaka na dokončno razlastitev. Ta zadeva se je nekoliko zavlekla, ker živi lastnica omenjene hiše v Ameriki, vendar zaradi tega objekta na trasi prav gotovo ne bo nikakršnih zamud in zadržkov. Tudi soglasje mednarodne banke za obnovo in razvoj po mnenju inž. Blenkuša prav gotovo ne bo problematično. Takoj ko bo mednarodna banka dala soglasje — in to lahko že pričakujemo

v prvi polovici aprila — bo vse urejeno tudi s formalne plati, tako da bodo graditelji lahko na traso pripeljali svojo mehanizacijo.

V nadaljnjem pogovoru je inž. Blenkuš izrazil prepričanje, da bo možno pričeti s pripravljalnimi deli na trasi Vrhnika—Postojna že konec aprila ali vsaj v začetku maja. Sploh je direktor Cestnega sklada SRS večkrat poudaril, da je investitor zelo zainteresiran za hitro delo in tudi za dograditev ceste prej, kot je predvideno. Za gradnjo odseka Vrhnika—Postojna je namreč predviden rok 30 mesecev, Cestni sklad SRS pa meni, da bi lahko izvajalci ta rok skrajšali za en do dva meseca, morda pa še več. Če računamo, da bi začeli na cesti delati v maju 1970, bi torej 30-mesečni rok potekel novembra 1972. Po mnenju inž. Blenkuša pa bi bil tako pozen termin že lahko bolj ali manj problematičen za kvaliteto asfaltnih del. Direktor Cestnega sklada SRS je izrazil prepričanje, da so izvajalci — GAST, GIPOSS, Mavrovo iz Skoplja in Jugoslavija—put iz Beograda — dovolj solidna podjetja oziroma grupacije, ki lahko rok 30 mesecev skrajšajo vsaj do začetka jeseni 1972, če že ne celo do poznega poletja 1972, tako da bi vsaj v jeseni 1972 imeli na tem gradbišču likof.

Seveda pa bo treba kar takoj skrajša krepko poprijeti in pohiteti že pri zemeljskih delih, tako da se ne bi pozneje nabrale neljube in nepotrebne zamude. Vsi izvajalci bodo morali takoj pripraviti glavne načrte za vse objekte (viadukti, most čez Ljubljanico, nadvoz pri Postojni), saj la predvsem zaradi objektov, ki niso vemo iz prakse, da se je pri nas sikačera gradnja ceste močno zavlekla praviloma pripravljene. Zato je treba že letos začeti tudi z gradnjo vseh objektov, vzporedno pa seveda razviti na celi trasi tudi zemeljska dela, ki jih, kot smo poročali v prejšnji številki, ni tako malo.

Na vprašanje, ali lahko pomanjkanje nekaterih vrst gradbenega materiala (cement, les, betonsko železo) povzroči zamude na cesti, je inž. Blenkuš odvrnil, da to vprašanje neposredno investitorja pravzaprav ne tangira, vendar to ne pomeni, da je investitor popolnoma brezbrizen do problematike, ki nastaja zaradi pomanjkanja gradbenega materiala. Cestni sklad SRS je že predvidel nekatere ukrepe, tako da zaradi pomanjkanja materiala ne bi prišlo do zastojev med gradnjo ceste Vrhnika—Postojna.

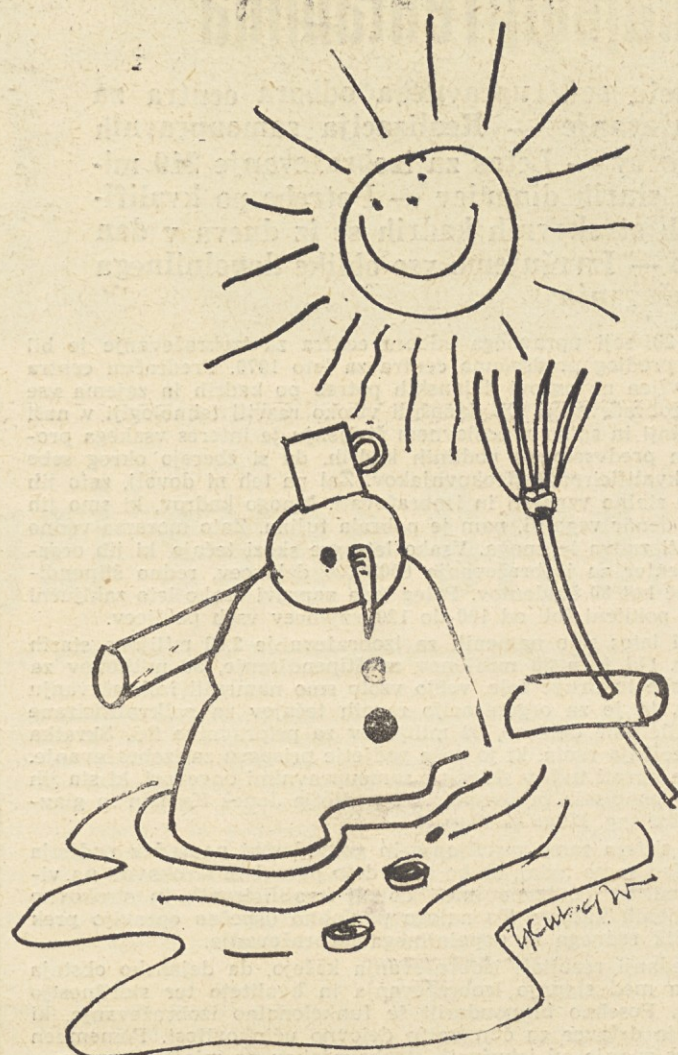
Inž. Blenkuš je še omenil, da v Cestnem skladu SR Slovenije prav tako intenzivno obravnavajo vprašanje spremljajočih objektov in naprav, kot so signalizacija, cestno-prometni znaki, hortikultura, objekti za pobiranje cestnine in podobno. Na tem področju še nimamo dosti izkušenj, vrh tega pa si prizadevamo, da bi nekatere zadeve (npr. cestno-prometne znake po barvi, velikosti itd.) čim bolj uskladjili ne samo z drugimi republikami, marveč tudi z drugimi državami. Tako bi dobili na vseh hitrih cestah v Evropi enake ali vsaj zelo podobne znake, objekte, signali-

zacija, hostikulturno ureditev in podobno.

Direktor Cestnega sklada SRS je tudi menil, da zima ne bi smela zavreti del na odseku Vrhnika—Postojna, saj pri zemeljskih delih nekaj stopinj pod ničlo ne povzroča problemov. Inž. Blenkuš je tudi omenil, da bo nadzor nad kvaliteto del prevzela posebna skupina strokovnjakov iz Cestnega sklada SRS, pogovarjajo pa se tudi o sodelovanju strokovnjakov iz zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij iz Ljubljane.

Končno je inž. Lojze Blenkuš poudaril, da je prepričan v sposobnost vseh izvajalcev, med katerimi je tudi naše podjetje, ki si je že marsikje pridobilo lovorike s kvaliteten delom. Nova hitra cesta ima vse sloje (nosilni, vezni in obrabni) tako dimenzionirane, da bo lahko prenesla tudi najtežji tovorni promet in se po tej strani skoraj povsem približuje normativom (zlasti nemškimi DIN normam), ki jih uporabljajo pri gradnji modernih štiripasovnic v Zahodni Evropi. Vrh tega bodo asfalt ugrajevali v več etapah, saj takšna nova tehnologija omogoča znatno boljše rezultate in tako daje res solidne cestne površine kot tudi druge cestne sloje.

P-n

»OBLJUBE«

Načrtnost pri naročanju - manj jeze pri nabavi

Šef naše nabavne službe Ivan Božič zatrjuje, da bodo letos težave s kritičnim materialom še precej večje kot lani — Bo prišlo zaradi pomanjkanja materiala do zastojev na gradbiščih?

Lani so se na nekaterih gradbiščih pritoževali, da jim manjka zdaj ta zdaj oni material. Vendar pa kakšnih prav posebnih problemov ni bilo, vso sezono 1969 smo nekako srečno prebrodili. No, zdaj pa smo že čisto na pragu sezone 1970 — lahko bi rekli, da so nekatere enote že kar dobro zaorale v letošnjo sezono. In ker je tu in tam slišati, da bodo letos problemi s tako imenovanim kritičnim gradbenim materialom še večji kot lani, smo kar takoj povprašali šefa nabavne službe, tovariša Ivana Božiča, kaj meni o letošnji sezoni in kako bo sploh letos poskrbljeno za gradbeni material.

Vprašanje: »Ali bo res letos pri nas še več problemov s kritičnim gradbenim materialom kot lani?«

Odgovor: »Preden bi odgovoril na konkretno vprašanje, bi rad z odgovorom segel še nekoliko nazaj. Na zadnji seji delavskega sveta sem slišal, da se našemu podjetju letos obeta precej večja realizacija kot lani — menda približno 50 milijard starih dinarjev. Če pomislimo, da smo lani dosegli realizacijo okrog 35 milijard S din, je to seveda res velik skok. Ob tej novici sem bil po eni strani prijetno presenečen, saj si nedvomno vsak želi napredka v našem podjetju, vsak je prav gotovo vesel, če vidi, da napredujemo, rastemo in se razvijamo. Po drugi strani pa sem bil ob tej novici hkrati zaskrbljen kot odgovorni za nabavo v našem podjetju. Tako velik skok v proizvodnji bo nedvomno terjal tudi velike skoke pri nabavi materiala. In če smo že lani bili velikokrat zaskrbljeni in smo se spraševali, kje naj dobimo ta ali oni material, bomo letos nedvomno še bolj. Sploh pa bo letos to za nas še posebno velika odgovornost in skrb, saj je sezona že tu, naša služba pa praktično ni imela časa, da bi se za svoje naloge pravočasno in v miru pripravila. Hočem povedati, da bi nam bilo precej lažje, če bi imeli vsaj konec lanskega leta nekoliko trdnjše planske postavke, tako da bi že novembra ali decembra 1969 vedeli, kaj nas čaka v sezoni 1970 in kolikšne bodo letos naše naloge glede nabave materiala.«

Vprašanje: »Torej, hočete povedati, da bo letos pri nekaterih vrstah materiala še bolj škripalo kot lani?«

Odgovor: »Prav gotovo bo letošnja sezona še bolj kritična kot lanska, če že ne zaradi drugega, pa prav gotovo tudi zaradi tako močno povečanega obsega proizvodnje. Naj to svojo trditev podkrepim le z dvema, tremi podatki: lani je »Gradis« porabil okrog 45.000 ton cementa, letos ga bomo za vse naloge potrebovali od 65.000 do 70.000 ton. Betonskega železa smo lani porabili nekaj več kot 8000 ton, letos ga bomo morali dobiti približno 12.000 ton.«

Vprašanje: »Kje pa bo največ težav? Kateri material je po vašem najbolj kritičen?«

Odgovor: »Hja, to je pa res težko reči. Saj so danes že skoraj vse vrste materiala kritične. Primanjkuje nam cementa, zelo velike težave so že nekaj let z železom. Primanjkuje opaznih plošč, ki jih proizvaja LIP Bled, primanjkuje cevnega podpornega materiala. Hloderine skoraj ne dobiš, isto velja za nekatere pločevine, ki nam jih uspe dobiti le z najboljšimi zvezami. Kritične so tudi nekatere vrste opeke, radiatorji, siporeks, pločevina in tako naprej in tako naprej. Skratka, letos nam ne bo lahko in prijetno.«

Vprašanje: »Mislite, da lahko pride letos zaradi pomanjkanja materiala do zamud in zastojev na gradbiščih?«

Odgovor: »Ne bi rad, da bi me kdo razglasil za defetista in pesimista, vendar me ti problemi močno skrbijo. Ni izključeno, da bo na tem ali onem gradbišču tudi letos zaškripalo, morda celo bolj kot lani. Spet bi stvari nekoliko ilustriral: omenil sem, da bomo potrebovali letos okrog 12.000 ton betonskega železa. Iz Zehnice pa imamo po pogodbi zagotov-

ljenih komaj 6000 ton, torej le polovico potrebne količine. Če ne bo država takoj sprostila uvoza, potem ne vem, kako bo z železom. Sicer pa pogledajte, spet dokaz več: tu vidim, da ima beograjski grosist »Tehnopromet« v skladiščih 18 ton železa. To podjetje, ki je po svojem prometu podobno naši »Metalki«, bi moralo imeti v skladišču vsak dan na zalogi vsaj 200 do 300 ton železa, kot vidite, pa ima le borih — 18 ton. No, takoj bomo dal nalog, da to železo kupimo, seveda, če ga ni že kdo pred nami, ki je bil hitrejši...«

Vprašanje: »Pa se ne da v teh težavah nič ukreniti?«

Odgovor: »No, tako skrajno pesimistično spet ne smemo gledati, čeprav sem rekel, da sem zaskrbljen in s tem opozarjam na velike težave, ki nas čakajo v letošnji sezoni. Seveda si bomo morali pomagati na razne načine. Med drugim bomo imeli v Ljubljani kmalu urejene štiri velike silose za cement, od katerih drži vsak po 500 ton. To bo ne samo naša železna rezerva, marveč nujno potrebna količina, da bomo lahko zagotovili kontinuiteto dela na gradbiščih, saj vemo, da ob sobotah in nedeljah kamioni ne razvažajo cementa iz cementarn, naša gradbišča pa morajo v ponedeljek zjutraj začeti delati. Zato mora biti cement v ponedeljek zjutraj na gradbišču. Seveda pa vsi naši ukrepi ne spreminjajo osnovne ugotovitve, da imamo gradbenega materiala premalo, vrh tega pa večini materiala tudi ne ustreza cena. To velja tako za železo kot za cement, ki sta v zahodnoevropskih državah precej dražja kot pri nas. V tem vidim tudi osnovni problem pomanjkanja nekaterih vrst materiala.«

Vprašanje: »Menda je letos po celi Evropi precejšnja stiska za gradbeni material, zlasti na Zahodu?«

Odgovor: »To je res. Italija, Nemčija, Avstrija in druge države veliko gradijo in materiala povsod primanjkuje. Zlasti v Italiji, pa tudi v Nemčiji, so cene precej poskočile. To je osnovno vprašanje, kajti kjer je majhna ponudba, se oblikujejo višje

Start v letu 1970 je bil zelo uspešen

Za obračunski mesec februar letos nismo izdelali mesečnih obračunov. Zato bomo morali počakati na obračun za prvo trimesečje.

Kljub temu pa smo zbrali nekaj podatkov za dobo od 1. I. do 15. II. 1970.

Največje razlike v primerjavi z lanskim enakim obdobjem so pri skupini gradbišč zaradi del v Portorožu. Samo gradbena dela so znašala 25 mio. din, kar predstavlja v primerjavi z lanskimi 11,5 mio. din povečanje skoraj za 2,2-krat.

Efektivne ure so porasle za 40 %, število zaposlenih pa za 23 % — vse za grupacijo gradbišč.

Iz tega izhaja, da je vsak zaposleni opravil več ur in več nadur. Vse tri gradbene enote, ki delajo v Portorožu, so imele prek 20 % nadur. Rekord je prej ko slej SPO z nad 25 % nadur.

V vsem podjetju smo v tem času opravili skoraj 150.000 nadur, ali 14,9 % od efektivnih ur. Lani smo toliko nadur opravili šele meseca maja.

Vrednost čiste proizvodnje na efektivno uro je znašala lani do 15. II. za gradbišča 23,06 din, letos v enakem času pa 36,26 din. Indeks znaša 157, kar je zelo dobro. Ta podatek bi bil izreden, če ne bi bilo v januarskem in februar-skem obračunu — tako kot vsako leto — tudi en del lanskih opravljenih pa letos obračunanih del.

Naložba v strokovno znanje je najbolj rentabilna

Dvajseta seja upravnega odbora centra za izobraževanje — Realizacija samoupravnih dogovorov — Letos za izobraževanje 219 milijona starih dinarjev — Potrebe po kvalificiranih strokovnih kadrih se iz dneva v dan večajo — Izvršujemo vse oblike dopolnilnega izobraževanja

Na 20. seji upravnega odbora centra za izobraževanje je bil potrjen predlog predračuna centra za leto 1970. Predračun centra je sestavljen na osnovi dejanskih potreb po kadrih in zajema vse oblike izobraževanja. Ob današnji visoko razviti tehnologiji v naši proizvodnji in sploh v poslovnem življenju je interes vsakega proizvajalca predvsem po vodilnih kadrih, da si zberejo okrog sebe čimveč kvalificiranih strokovnjakov. Žal pa teh ni dovolj, zato jih moramo stalno vzgajati in izobraževati. Mnogo kadrov, ki smo jih za drag denar vzgojili, nam je pobrala tujina. Zato moramo vedno pričenjati znova in znova. Vsako leto gre skozi tečaja, ki jih organizira center za izobraževanje 600—700 delavcev, redno štipendiramo več kot 30 študentov. Poleg tega napravi vsako leto zaključni izpit na poklicni šoli od 100 do 120 vajencev vseh poklicev.

Tudi leto smo namenili za izobraževanje 2,19 milijona starih dinarjev. Od tega 38 milijonov za štipendiranje, 56 milijonov za delovodske in druge šole, večjo vsoto smo namenili izobraževanju odraslih, to je za organizacijo raznih tečajev za polkvalificirane in kvalificirane delavce, 32 milijonov za pripravnike itd. Skratka kar precejšnja vsota, ki jo naše podjetje prispeva za izobraževanje. To pa je hkrati tudi v skladu s samoupravnimi dogovori, ki sta jih nedavno podpisala predsednik DS podjetja Janez Kuštrin in glavni direktor ing. Hugo Keržan.

Naš sistem samoupravljanja in gospodarski napredek podjetja bo uspešen samo tedaj, če bo naše delo poceni in strokovno na visoki ravni ter če bomo imeli dovolj kvalificiranih in strokovno usposobljenih kadrov. To nalogo pa lahko uspešno opravijo prek vseh oblik rednega in dopolnilnega izobraževanja.

Dosedanji rezultati izobraževanja kažejo, da dejansko obstaja povezava med stopnjo izobraževanja in kvaliteto ter storilnostjo pri delu. Posebno bi poudarili še funkcionalno izobraževanje, ki usposablja delavce za čim večjo delovno učinkovitost. Pomemben je prenos znanja od izkušenih strokovnjakov na mlajše, ki se srečujejo vedno znova z novimi problemi. Tudi tehnologije in organizacijske metode se ne prestano razvijajo. Uspeva tisti, ki se jih poslužuje in ki strokovno znanje načrtno uvaja v delo ter ga ne prestopa preverja.

Odziv je bil skromen

Na centrali podjetja je skupaj z upravo delavskih domov in birojem, to je v okviru sindikalne organizacije na centrali, zaposlenih več kot četrtnina vseh žensk v podjetju. Tako kot za druge žene v podjetju je poskrbel sindikat za praznovanje osmega marca tudi za ženske, ki delajo v sklopu centrale.

Vemo, da praviloma tiste enote, ki imajo manj žensk, bolj počastijo svoj »nežni del« kolektiva, pa najsi bo z daljšim delopustom, z bogato obloženo mizo ali z daljšim izletom. Menda kljub temu v Rusijo naše žene še niso šle, ker za nekatere bogate kolektive niti ni več taka redkost.

Naša zaposlena žena — hotela ali ne — v večini primerov opravlja dvojno del. Enkrat je zaposlena pri podjetju, drugič pa pri možu. Morda prav zato precejšnje število mož izraža na dan žena hvaležnost svoji izbranki že s tem, ko potrpežljivo čaka v vrsti cvetličarne. Drugi, ki imajo možnost, izkoristijo priložnost v službi tako, da so širokogrudnejši ob ženskem praznovanju, ko jim odredijo delopust v minutah, urah in celo dnevih — čeprav vedo, da je s tem zgubljenih toliko in toliko ur, dinarjev, milijonov.

Vsaka od dveh skrajnosti — glede obsega praznovanja — bržkone ni primerna. Na centrali so imele ženske prostih 30 minut in plačano kosilo. Odziv je bil skromen, saj je bilo na kosilu komaj nekaj čez dvajset žensk.

Kolikor kdaj rečemo in največkrat ne samo kdaj — na račun naših žena kakšno pikro, pa ni prav, da jim včasih tudi katero zagodemo.

Ne vprašujemo se zakaj! S tem zapisom bi radi povedali našim ženam, da nam je žal za njihovo pokvarjeno veselje in da bomo v bodoče bolj pazljivi in predvsem bolj pozorni do njih — saj brez njih tudi slabša polovica malo pomeni.

Uspeh prvega tečaja za PKV zidarje v Portorožu

V okviru programa centra za izobraževanje je bil v Portorožu tj. na samem delovnem mestu organiziran tečaj za polkvalificirane zidarje. Tečaj je obiskovalo in uspešno zaključilo 18 kandidatov.

Poleg teoretičnega dela, so bile v času trajanja tečaja pri praktičnem delu izvedene naslednje količine del:

- zidanje s siporeksom 268
- grobi omet 579
- fini omet 572
- vzdava vrat 298
- težki cevni odri itd. 292

Praktični del tečaja je uspešno vodil višji instruktor Franci Valant.

Teoretični del pouka je bil v baraki gradbišča Ljubljana v Portorožu, praktičen del pa na sektorju Ljubljana in Jesenice. Strokovno vodstvo ter tudi tečajniki sami so bili z uspehom tečaja zelo zadovoljni.

V marcu in aprilu bosta v Portorožu še dva tečaja, in sicer na sektorju Jesenice, drugi pa zopet na ljubljanskem delovišču.

Volili bomo 24. aprila — Letos samo polovico članov delavskih svetov na novo, čez dve leti pa drugo polovico

Letos bomo na novo volili celotni delavski svet podjetja in delavske svete oziroma svete v enotah v sestavi podjetja. Po spremenjenem statutu je določena za navedene organe upravljanja štiriletna mandatna doba s tem, da se vsake dve leti polovica članov zamenja. Zato bomo leto volili polovico skupnega števila članov, ki jih vsaka volilna enota za dobo dveh let, potem pa vsake dve leti samo polovico članov in seveda za štiri leta.

Volitve razpiše delavski svet podjetja trideset dni pred rokom, ki je določen zanje. Hkrati imenuje tudi volilne organe — volilne komisije in komisije za sestavo volilnih imenikov, določi volilne enote in število članov, ki jih vsaka volilna enota voli v delavski svet podjetja, ter število članov delavskih svetov enot oziroma svetov enot v sestavi podjetja. Za izvolitev delavskih svetov enot oz. svetov enot bodo le-ti imenovali svoje volilne organe.

Volilne komisije morajo določiti volišča in imenovati volilne odbore za vsako volišče. Ko bodo na zborih predlagane kandidatne liste, jih bodo volilne komisije razglasile.

Vsak volivec, ki je vpisan v volilni imenik, bo volil na volišču tajno z glasovnicami dvakrat, enkrat kandidat za člane delavskega sveta podjetja in enkrat delavski svet enote oziroma svet enote, kateri pripada. Rezultate o volitvah bodo objavile volilne komisije.

Na kratko je s tem opisan postopek oziroma delo, ki ga je treba opraviti v zvezi z volitvami organov upravljanja v podjetju. O vsebini in pomeni volitev pa bi bilo treba več spregovoriti.

Samoupravljanje v delovni organizaciji, kakor ga opredeljuje naša ustava, pomeni zlasti pravico in dolžnost delovnih ljudi, da upravljajo delovno organizacijo neposredno ali po organih upravljanja, ki jih

sami volijo. Upravljanje obsega organiziranje proizvodnje in določanje načrtov in programov delovne organizacije za njeno delo in razvoj ter odločanje o smotni rabi družbenih sredstev, da se doseže čim večja učinkovitost delovne organizacije in čim večji učinek za družbeno skupnost. Delovni ljudje v delovni organizaciji sami razporejajo doseženi dohodek in zagotavljajo razvoj materialne osnove svojega dela, odločajo o delovnih razmerjih članov delovne skupnosti, skrbijo za izboljšanje delovnih pogojev, zagotavljajo notranjo kontrolo in javnost dela.

Z uveljavitvijo ustave (ustavni amandma XV) delovni ljudje v delovni organizaciji, sami odločajo, ali bodo poverili določene samoupravne pravice in dolžnosti svojim izvoljenim organom upravljanja. Z našim statutom smo uredili vprašanja, ki zadevajo vprašanja upravljanja, katera poverjajo članj naše delovne skupnosti svojim izvoljenim organom upravljanja. Poudarjena je večja odgovornost in kontrola nad njihovim delom s stalnim obveščanjem delovne skupnosti o nameravanih in sprejetih odločitvah, neposredno pa upravljajo delovni ljudje v podjetju prek zborov delovnih skupin in z referendumom, kadar gre za odločilna vprašanja za delovno organizacijo.

Iz navedenega lahko sklenemo, da moramo pri predlaganju kandidatov za člane organov upravljanja zavedati naših dolžnosti in pravic, ki izhajajo iz ustavnega določila. Izbrali bomo takšne člane naše delovne skupnosti v organe upravljanja, katerim zaupamo in ki to zaslužijo, ker so tudi s svojim dosedanjim delom že dokazali, da jim lahko zaupamo odgovorno nalogo. Hkrati pomeni takšno zaupanje posameznikom tudi priznanje za njihov dosednji trud pri prizadevanju v reševanju skupnih nalog za dose-

go postavljenih ciljev, za nenehni razvoj podjetja in izboljšanje pogojev dela. Pri tem bo vsekakor veliko prispevala aktivnost družbenih in političnih organizacij v podjetju, da bodo na svojih sestankih v času priprav na volitve razpravljali o tistih člane delovne skupnosti, katerim gre zaupanje, da bodo izvoljeni v organe upravljanja. Na zborih, kjer se bodo predlagali kandidati moramo imeti razčiščena stališča in biti prepričani, da bodo tisti, katere bomo predlagali kot kandidate za člane organov upravljanja, tudi uspešno delovali v teh organih.

Volitve v delavski svet podjetja in v delavske svete enot oziroma svete enot bodo 24. aprila letos. V roku 30 dni pred tem dnem pa je potrebno opraviti poleg drugih že omenjenih opravil tudi zbere delovnih ljudi zaradi predlaganja kandidatov, ki naj bi jih izvolili v organe upravljanja. Časa ni veliko in bo potreba do kraja izkoristiti čas, ki je za to na voljo.

Ivan Mavčec - šesetdesetletnik

Rodil se je 30. 4. 1910 v Gončani, Murska Sobota. Izhaja iz kmečke družine. Ko je bil star 14 let, je izgubil s'arše, posestvo pa so razdelili tako, da je vsak dobil majhen kosček zemlje, kar ni pomenilo toliko, da bi se dalo živeti od zemlje. Zatem se je šel učiti za zidarja. Toda v tistih časih tudi zidarji niso imeli v domači okolici veliko možnosti za zaslužek. Nato se je šel učiti še za čevljarja. Po odsluženju vojaškega roka se je odločil za delo v inozemstvu. Tako je leta 1933 odšel na delo v Francijo, pozneje pa v Nemčijo. Ne bi želel na široko opisovati, kako se je živel v inozemstvu, lahko pa samo rečem, da je bilo trdo delo za trdi kruh. Tudi danes je verjetno treba trdo delati v tužini, vendar so razmere boljše, kot so bile tista predvojna in medvojna leta, kar lahko ugotovimo tudi v domovini, saj je sedaj razlika v prid delavca kot dan in noč.

Po končani drugi svetovni vojni se je vrnil v porušeno domovino, kjer se je zaposlil pri gradnji: proge Preserje, za tem dne 13. 1. 1948 se je zaposlil pri »Gradis« Maribor, zatem je delal v Zenici, po zaključku v Zenici je bil štiri leta na avto cesti Krško. Nato je prišel k OGP Ljubljana, kjer je še danes. Na rojstni dan bo imel službenega staža natanko 35 let, 5 mesecev, 17 dni.

Na vprašanje, ali misli sedaj oditi v pokoj, pravi da ne. »Če mi bo dopuščalo zdravje, bom še delal, tako da bom imel 40 let službenega staža.« Na vprašanje, kako se počuti z zdravjem pravi, da kar dobro. »Samo ne me pošiljati k zdravniku, ta mi takoj začne naštevati vrsto bolezni in me pošilja od specialista do specialista, kjer potem res že postanem bolan.«

V kolektivu je zadovoljen in tako naj ostane tudi v prihodnje.

Martin Plžent

Aprila bomo volili nove organe samoupravljanja. Izbirajte zares najboljše!

NADALJEVANJE S PRVE STRANI — NADALJEVANJE S PRVE STRAN

Načrtnost...

cene. Pri nas pa cene cementa in železa kar vztrajno tiščimo navzdol.

Vprašanje: »Ali ima Gradis možnost, da pride do večjih količin materiala kot daber in soliden plačnik?«

Odgovor: »To je vsekakor naša karta, naš adut, s katerim igramo. Toda vprašanje je, kako daleč lahko gremo v tej igri. Omenil sem že, da so kritični skoraj vsi materiali. Vemo pa tudi, da moramo vsakega prvega v mesecu imeti dovolj denarja vsaj za osebne dohodke. Skratka, kot promptni plačniki imamo določene prednosti, vendar so tudi tu neke meje.«

Vprašanje: »Kakšne pa so možnosti, da dobimo železo v trgovski mreži, na primer pri ljubljanski Metalki?«

Odgovor: »Javna tajnost je, da železarne prodajajo trgovini železo pod določenimi pogoji, tako da trgovina kupi tudi nekaj tistega blaga, ki ne gre tako dobro v denar kot betonsko železo. Zato trgovska podjetja niso preveč navdušena nad nakupovanjem v železarnah in če morajo tam kupiti tudi nekaj nekurantne robe, jo skušajo potem nekako vsiliti tudi tistim svojim kupcem, ki bi radi imeli zelo iskano blago.«

Vprašanje: »Doselej smo največ omenjali betonsko železo. Kaj pa cement, ki je skoraj najvažnejši gradbeni material?«

Odgovor: »Za cement me ne skrbi v tolikšni meri kot za železo, čeprav vemo, da iz slovenskih cementarn, zlasti iz Trbovelj, pred letom 1972 ne moremo pričakovati znatno večjih količin kot doslej. Trboveljska cementarna je še v rekonstrukciji, zdaj proizvaja okrog 200.000 ton letno, po rekonstrukciji obljubljajo letno proizvodnjo od 500.000 do 600.000 ton. Z uvozom pa so že nekaj let stalne težave. Prvič dobimo obljubljene količine ponavadi prepozno, šele novembra ali decembra, ko je vreme že neugodno in ko gre sezona že h koncu. Potem je pomanjkljivost tudi v tem, da prihaja cement iz Vzhoda v vrečah, naše podjetje pa se je že davno orientiralo na rinfuzo cement v silosih. Vrh tega je uvožen cement dražji od domačega, pa tudi v barvah in kakovosti ni konstanten. Tako bodo prav gotovo tudi s cementom leto večje ali manjše težave, zdj se mi pa, da bomo cementno problematiko vendarle nekako laže rešili kot tisto, ki nam jo bo povzročalo betonsko železo.«

Vprašanje: »Torej bo imela letos nabavna služba obilo problemov in zato najbrž niso upravičeni očitki, ki letijo včasih na to službo?«

Odgovor: »Ne vem sicer, kakšni so ti očitki, bržkone pa je razumljivo, da se v enotah in na gradbiščih jezijo, če ne dobijo pravočasno tega ali onega materiala. No, mislim pa, da precej naših ljudi v enotah ve, kako težko je včasih dobiti gradbeni material. Delamo kolikor moremo, trudimo se, da bi vsem ustregli, čeprav to včasih presega naše moči in naše zmognosti. Sicer pa naj povem, da je skozi naše pisarne šlo lani vsak mesec računov za okrog 11 milijard starih dinarjev, toliko smo namreč nakupili tega ali onega materiala. To pa torej pomeni, da vsi skupaj delamo vedno več, da podjetje raste in se razvija. Zato je treba delati naprej in vztrajati, težav in problemov smo menda že vajeni. Morda pa zdaj, na začetku sezone, vidimo vse zadeve v nekoliko preveč sivih barvah, pa bomo — če se kaj obrne na bolje — poleti in jeseni tem bolj prijetno presenečeni.«

Gradisov vestnik

»Gradisov vestnik« Izdajr delavski svet podjetja Gradis Ureja ga uredniški odbor Odgovorni urednik Lojze Cepuš Tiskarna »Toneta Pomšiča« v Ljubljani — Izhaja mesečno

Hoteli so zrasli kot gobe po dežju

Portorož je skoraj čez noč skoraj popolnoma spre-
menil svojo podobo — Tam, kjer so še pred dobri-
mi tremi meseci stale pritlične hišice, se danes
dvigajo novi devetetažni hoteli — To je resničen
dokaz sposobnosti našega podjetja in naših gradi-
teljev, ki so delali velikokrat tudi ponoči in ob ne-
deljah

Tisti, ki že nekaj mesecev niso bili v Portorožu, danes skoraj ne bi mogli prepoznati tega našega pomembnega obmorskega turističnega središča. Ko smo lani 20. novembra obiskali Portorož, je bila med starim hotelom »Palace« in morsko obalo sama »ravnina«, pravzaprav razrito gradbišče, po katerem so ropotali bagri, kamioni, nakladači, buldozerji in drugi gradbeni stroji. In ko sva čez štiri mesece — točneje 23. marca — spet prišla v Portorož, skoraj nisva mogla verjeti svojim očem. Na ravnini, ki je bila še lani novembra res samo razrita zemlja gradbišča, se že dvigajo v nebo visoki hoteli s šestimi, sedmimi in celo devetimi — etažami. Nekateri od novih hotelskih objektov so celo že prepleskani. V njih pa že delajo obrtniki.

To je res velik uspeh vseh naših enot, ki delajo v Portorožu. Sektorski vodja Jože Grebenc je uvodoma dejal: »Imamo celo nekaj naskoka pred planom, takole približno 14 dni smo pred roki, ki smo jih postavili s planom. Nekajkrat smo potrebovali od etaže do etaže komaj štiri do pet dni.«

Mariborčani gradijo, kot smo že svoj čas pisali, v Portorožu novi hotel »Central« in še eno depandanso. Investitor obeh zgradb pa je hotel »Palace«. Novi hotel »Central«, ki bo imel okrog 500 ležišč, je šest oziroma devetetažna stavba, ki ima spodaj priključen trgovski del objekta z dvema etažama.

V pogovoru z graditelji smo izvedeli, da so delali velikokrat podnevi in ponoči, zlasti takrat, ko so betonirali plošče. Zdaj je tu 310 ljudi, vendar si je morala mariborska enota, tako kot tudi jeseniška in ljubljanska, nekaj ljudi sposoditi pri drugih gradbenih podjetjih. Povedali so, da bodo na hotelu prihodnji teden že dokončali ostrešje, tako da bi nekako okrog 10. aprila lahko na hotelu »Central« razvili okrašeno smrečico, če je namreč končano ostrešje tista faza, ko lahko postaviš na objektu tradicionalno zidarsko znamenje (nekateri so menili, da lahko postaviš smrečico že takoj potem, ko je zabetonirana vrhnja betonska plošča). Mariborčani so nam še povedali, da bodo v aprilu začeli forsirati zidarska dela, saj jih čaka še precej dela pri zidanju obodnih in predelnih sten. Precej dela bo tudi na kanalizaciji, vendar bo poleti za gradbince že manj kruha, saj bodo imeli tedaj glavno besedo obrtniki. V glavni sezoni bo ostalo na gradbišču le še okrog 100 delavcev, drugi se bodo preselili spet na nove objekte, izposojeni delavci pa v svoje delovne organizacije.

»Upamo, da bomo do konca oktobra vse zaključili, tako da bo hotel »Central« zrel za tehnični pregled oziroma za prevzem«, je povedal šef Jože Grebenc. »Investitorju je morda vseeno, saj bo s tem hotelom letos sezono zamudil, drugače se ni dalo narediti. Za nas pa ni vseeno, ali končamo prej ali pozneje, kajti če bi ljudje po hotelu samo postopali, bi bila to za nas le izguba. Zato bomo tudi poleti in jeseni z delom hoteli — tako kot doslej, saj je naš interes, da vse delo opravimo solidno in kvalitetno, hkrati pa tudi hitro kolikor je le mogoče.«

Tudi Jeseničani, ki gradijo za hotel »Central« novi hotelski objekt »Slovenski dom« z »Ribjo restavracijo«, uspešno izpolnjujejo svoje naloge, saj je hotel »Slovenski dom« praktično pod streho. V novem hotelu, ki bo imel okrog 400 ležišč, je zdaj pri gradnji zaposlenih okrog 170 ljudi, ki so prav tako delali marsikdaj ponoči in podnevi ter ob nedeljah in sobotah. Ko smo prišli na gradbišče Jeseničanov, smo slišali, da bodo do noč (torej 23. marca) zabetonirali vrhnjo betonsko ploščo novega hotela.

Enako kot Mariborčani in Jeseničani so v Portorožu uspešni graditelji iz Ljubljane, ki so semkaj prišli prvi, zato je tudi njihova depandansa »Jadranka« s 175 ležišči praktično gradbeno že končana. Osem-etažna stavba z ličnimi balkoni, pobarvana z rdečo sinkolit barvo, je že sprejela obrtnike, ki polagajo pode (tapison) in tapete. Ljubljancem imajo v Portorožu okrog 240 delavcev, nekaj je tudi izposojenih pri drugih gradbenih podjetjih. Gradbeno vodstvo Ljubljana gradi tu razen depandanse »Jadranka« še zvezni trakt ob hotelu »Riviera«, ki je prav tako že pod streho.

Sektorskega vodjo ljubljanskega gradbišča, Marjana Primožiča, žal nismo dobili, ker so ga opravi zadržali drugje, zato so nam s podatki postregli mladi tehnik in inženirji, zaposleni na tem gradbišču. Izvedeli smo, da se zdaj najbolj mudi v depandanski »Jadranka«, ki mora biti pripravljena za prevzem prvih tujih gostov že do prvomajskih praznikov. Zvezni trakt ob starem hotelu »Riviera« bo seveda popolnoma dokončan šele po glavni sezoni, vendar je investitor s tem že računal. V zveznem traktu, ki bo imel okrog 175 ležišč, so v osmih etažah zidarji, ki bodo kmalu opravili svoje naloge in prepustili prostor obrtnikom.

Tako smo v nekaj urah na hitro pregledali razsežno gradbišče Portoroža, v katerem delajo tri naše delovne enote, in se lahko na lastne oči prepričali, da so vsi naši graditelji doslej uspešno izpolnili res velike in odgovorne naloge. Novi hoteli v Portorožu so resnično zrasli kot gobe po dežju, tako da mnogi domačini in tudi tujci, ki prihajajo ob sončnih dnevih v vse večjem številu v Portorož, skoraj ne morejo verjeti svojim očem. Slišali smo, da je zadnje dni prišlo na obisk v Portorož zlasti precej Tržačanov in prebivalcev drugih italijanskih mest, ki se niso mogli načuditi spremembi, nastali v nekaj kratkih mesecih, seveda pa so vsi občudovali tudi visoke in ponosne zgradbe novih hotelov. Kot smo slišali iz več ust, pa je tako blesteč uspeh lahko doseglo samo veliko, močno in vsestransko usposobljeno podjetje kakršno je »Gradis«, ki ima za tako obsežne naloge ne samo dovolj mehanizacije in kadrov, marveč tudi delovnih izkušenj.

Jože Jeraj: Dela nam ne bo zmanjkalo

To je zmogel samo Gradis

Kaj je povedal Franc Bratož, v. d. direktorja v hotelu »Palace« Portorož

V Portorožu gradijo Mariborčani za hotel »Palace« novi hotel »Center« in še eno depandanso. Zato smo poiskali tudi v hotelu »Palace« direktorja, da bi iz ust investitorja slišali, kaj pravi o graditeljih novih hotelskih objektov.

»Vsi smo si enotni, da v tako kratkem času ne bi moglo zgraditi toliko velikih objektov nobeno drugo podjetje kot Gradis saj vemo, da je to največje gradbeno podjetje v Sloveniji, ki ima svoje enote širom po Sloveniji,« je dejal tovariš Franc Bratož, vršilec dolžnosti direktorja v hotelu Palace. »Vsaj doslej smo zadovoljni in nimamo na delo Gradisa nikakršnih pripomb. Tudi od našega nadzornega organa, ki nadzoruje celotne investicije, nimamo nikakršnih bistvenih pripomb, ki bi lahko vrgle slabo luč na izvajalca gradbenih del.«

V nadaljnjem pogovoru pa je vršilec dolžnosti direktorja izrazil vendarle določeno zaskrbljenost, ne to-

liko na izvajalce gradbenih del kot na druge, ki kakor koli sodelujejo pri celotni investiciji. »Skrbi nas, da bo morda zaškripalo kje drugje — pri vodovodu, cestah, priključku na električno omrežje in podobno. Če ne bo vse pripravljeno o pravem času do zadnjih podrobnosti, nam lahko včasih navidezna malenkost pokvari učinek še tako velikih investicijskih vlaganj,« je poudaril tovariš Franc Bratož.

Medtem ko bo novi hotel »Center« dograjen šele po glavni sezoni, pa mora biti depandansa pripravljena za sprejem prvih gostov že do 1. junija. Po mnenju pomočnika direktorja hotela »Palace« tovariša Romana Krejačiča bodo dela v samih hotelskih objektih opravljena pravčasno oziroma v rokih, ki so dogovorjeni med investitorjem in izvajalcem gradbenih del, konkretno »Gradisom«. Pač pa ga nekoliko skrbi, kako bo z ureditvijo okolice, kjer je še veliko dela in je pravzaprav še

celoten Portorož eno samo veliko gradbišče — seveda z vsemi negativnimi stranmi, ki jih imimo skoraj na vsakem gradbišču. Nekatera znamenja že kažejo, da bo treba prav pri komunalnih objektih in urejanju okolice novih objektov zelo hitro zavihati rokave in znatno bolj pospešiti delovni tempo, sicer se lahko zgodi, da bi pomanjkljivo urejena okolica in drugi spodrsilaji na komunalnih objektih precej zmanjšali pozitivne rezultate, dosežene pri gradnji samih hotelskih objektov.

»Še enkrat lahko poudarim,« je dejal ob slovesu tovariš Franc Bratož, »da je tako ogromne naloge zmogel edinole Gradis. V tem smo si vsi edini. Če bi se teh zahtevnih nalog lotilo kakšno organizacijsko manj sposobno podjetje, bi se morda še zdaj trudili z izkopji in na temeljih, medtem ko je Gradis v dobrih treh mesecih spravil vse objekte, tudi tiste devetetažne, iz temeljev že do strehe.«

Ljudje ne morejo verjeti

Kaj pravi Jožica Senica, direktorica hotela »Central« v Portorožu

Hotel »Central« v Portorožu je investitor tistih novih hotelskih objektov, ki jih gradita naši enoti GV Ljubljana in Jesenice. Ko smo ob zaključku obiska pri naših graditeljih obiskali še simpatično direktorico Jožico Senica, smo lahko slišali res laskava priznanja.

»Mislim, da je tako obsežne naloge lahko v tako kratkem roku opravil edinole Gradis, ki je največje gradbeno podjetje v Sloveniji in je kot tak tudi lahko angažiral vse svoje kapacitete v strojih in ljudih. To, kar je zgradil Gradis v pičlih treh mesecih, je res skoraj ne-

verjetno, vsaj za laika. Ljudje, ki prihajajo v Portorož, skoraj ne morejo verjeti, da je v središču tega turističnega naselja skoraj čez noč zraslo nič koliko novih in modernih hotelskih objektov, in to ne majhne, marveč celo devetnadstropne stavbe. Mislim, da je treba s tega vidika izraziti podjetju Gradis vse priznanje za dosežene uspehe.«

V nadaljnjem pogovoru je direktorica Jožica Senica še omenila, da se ji zdi, da je k dobrim delovnim rezultatom, ki so nedvomno rezultat dobre organizacije (precejkrat so na gradbišču delali noč in dan, kakor tudi ob sobotah in nedeljah) in velikih kapacitet, nekoliko prispevalo tudi tiho tekmovanje med tremi enotami, saj v Portorožu delajo tako enote Ljubljane in Jesenice kot tudi Maribora. Vsekakor se nobena enota — vsaj na tihem — ne bi marala osramotiti s slabšimi rezultati.

Ob koncu je direktorica Jožica Senica povedala, da bo hotel »Central« v vseh novih objektih, ki jih gradi »Gradis«, pridobil približno 1000 novih ležišč. To pa je za hotel in tudi za Portorož najvažnejše, kajti za kapacitete v restavracijah ni takšna stiska, kakršna je za postelje. Medtem ko bo novi hotel »Slovenski dom«, saj ga grade Jeseničani, povsem dograjen šele po glavni letošnji sezoni, bo zvezni objekt »Riviera« dograjen konec maja (gradijo ga Ljubljancem), nova depandansa »Jadranka« pa bo pripravljena za sprejem gostov že do prvomajskih praznikov. Direktorica je izrazila prepričanje, da bo ta rok izpolnjen, saj se je tudi na lastne oči že prepričala, da je v novi depandansi že precej obrtnikov, ki bodo do zadnjih dni aprila prav gotovo opravili svoje dela.

Hvala vam, tovariši!

Oglašam se kot dolgoletni delavec pri GV Maribor in letošnji tečajnik za strojnika lahke mehanizacije. Prosim vas, da sprejmete moje iskreno zahvalo za tovariško razumevanje ter vsestransko pomoč pri učenju, da bi si pridobili čimveč

znanja ter ga uporabili da našem delovnem mestu.

Tako se oddolžujem vsem, ki so nam omogočili obiskovati tečaj ter mi s tem uresničili del mojih življenjskih želja. Na tečaju sem si pridobil podlago za nadaljnje učenje, saj je znan pregovor, da se človek uči, dokler je živ. Nikdar ni treba ostati pri tistem, kar si že dosegel — tako nas uči naša socialistična in samoupravna družba.

To priložnost uporabljam za to, da bi pozdravil vse tovariše, ki sem jih spoznal na tečaju. Tistim pa, ki niso dosegli dovolj uspeha, želim, da bi imeli drugič več sreče.

Ob 25-letnici Gradisa želim vsem sodelavcem in članom kolektiva veliko uspehov v prihodnosti in še to, da bi se povzpeli še za kakšno mesto više na lestevici najboljših gradbenih kolektivov v Jugoslaviji. Gradisovemu vestniku in njegovemu uredniku Lojzetu pa želim veliko prispevkov o dosežkih naših kolektivov in tudi o posameznikih, kakor npr. zadnjič o našem Janžekoviču. Žeki ob njegovi petdesetletnici. Navsezadnje vas vse skupaj lepo pozdravljam.

Josip Ljubičič

Zahvala

Ob izgubi dragega očeta se iskreno zahvaljujema predstavnikom kolektivov SPO in KO podjetja Gradis, ki so prišli iz oddaljene Ljubljane ter se po zelo težki poti povzpeli do najine rojstne vasi Bače in ga skupaj z nami pospremili na njegovi zadnji poti ter nam izrazili svoje sočustvovanje. Obema kolektivoma pa hkrati tudi iskrena zahvala za darovani venec.

Hvaležna brata

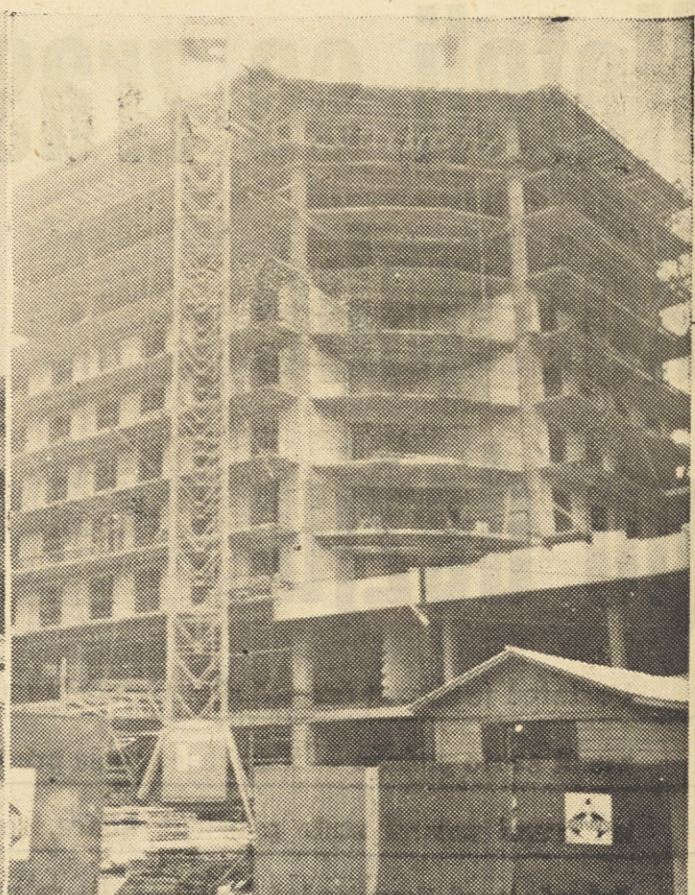
Ivan in Jože Kuštrin

Zvezni trakt hotela »Riviera« gradi PE Ljubljana

Pogled na nov hotel »Central« in depandansi

Tudi hotel »Slovenski dom« z »Ribjo restavracijo« je že pod strcho

Življenje v Portorožu ni poceni

Nekaj minut pogovora s tremi strokovnjaki ob naši morski obali

V pisarni gradbenega vodstva Ljubljana v Portorožu smo našli tri mlade fante, tri tri naše strokovnjake, ki so že nekaj mesecev zaposleni v našem podjetju. Zdaj so v našem turističnem središču ob slovenski morski obali. Potem ko so nam povedali to in ono o uspehih in delu na gradbišču, smo jih še za nekaj minut skušali zaplesti v pogovor o bolj ali manj »privatnih zadevah«. Toda tehnika Drago Rešeta in Rado Mlakar ter mladi inženir Jože Rotar niso bili kaj posebno zgovorni.

»Še kar gre,« so odgovarjali z nekoliko kislim smehljajem, ko smo spraševali, kako se kaj počutijo tu v Portorožu. Kot da jim nekaj leži na duši, pa pravzaprav sami dobro ne vedo, kaj je tisto, kar jih morda teži.

Pogovarjali smo se o hrani, o celodnevem delu, o možnostih za zabavo, o prenočiščih in podobno. Slišali smo, da imajo za zabavo na voljo televizor, sicer pa kdaj pa kdaj

raje zvečer zavijejo v kino. Hrano v hotelu »Central« so pohvalili, tudi cena 1100 starih dinarjev za celodnevno oskrbo — hrano in prenočišče — se jim ni zdela pretirana.

»Ali se da živeti od teren-ske?« sem vprašal.

»Seveda, če se zadovoljite zgolj s hrano v Centralu,« sem dobil odgovor, ki ga je spremljal spet nekoliko čuden nasmeh.

»Življenje v Portorožu ni poceni, je kar dovolj drago,« je nekdo dopolnil prejšnji odgovor.

In spet smo govorili kar tako o tem in onem, o delu na gradbišču, o odnosih, o možnostih, da gredo v Ljubljano vsaj ob nedeljah in podobno.

»Poleti bo glavno delo končano, potem boste lahko šli na cesto Vrhnika—Postojna.«

»Zdi se mi, da me cesta ne bo videla, ker se zame že zanima vojska,« se je nasmejal Rado Mlakar.

»No, to je vsekakor slabša varianta od cestne,« sem skušal v pogovor vnesti spet nekoliko šale.

In tako v nekajminutnem pogovoru nismo zvedeli kaj dosti. Morda so naši mladi strokovnjaki, ki smo jih spraševali, že po naravi bolj molčeči?

Kdo ve?

Znanega slikarja PICASSA so vprašali некоč, če veruje v čudež. »Seveda moram verjeti, ker že nekaj časa vem, da je znani slikar UTRILLO v svojem življenju naslikal 2000 slik, sedaj jih je pa na svetu 4000!«

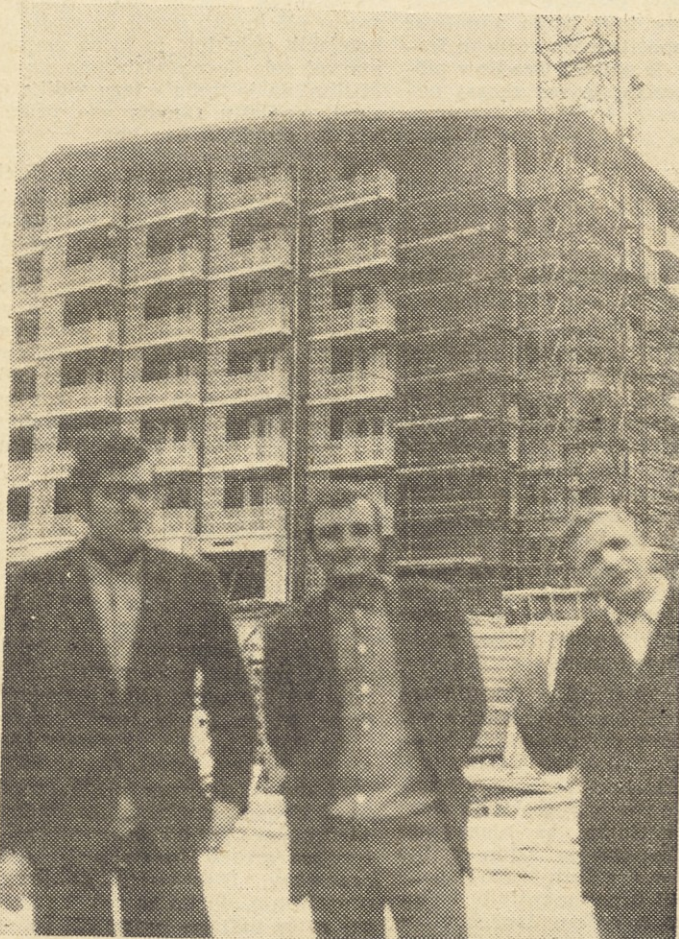
Znani angleški državnik Churchill je bil povabljen na neko večerjo. Vsa jedila so servirali mrzla. Ko so na koncu začeli točiti šampanjec, je vzkliknil: »No, končno nekaj toplega!«

Spet ni deviz za gradbene stroje

Ze lani, ko so se v Sloveniji začeli resni pogovori in priprave za gradnjo hitre ceste Sentilj—Gorica, so se pristojni činitelji — od republike do federacije — dogovorili, da bodo gradbenim podjetjem, ki se bodo po licitaciji uvrstila med graditelje te sodobne komunikacije, priznali od celotne investicijske vrednosti 10 odstotkov v devizah, tako da bi si gradbena podjetja lahko pravočasno nakupila v tujini najsodobnejšo gradbeno mehanizacijo. Ta dogovor so podprli organi zveznega izvršnega sveta in pooblastili zvezno gospodarsko zbornico, da prek Narodne banke SFRJ, ki naj bi dala potrebne devize za nakup gradbenih strojev, uresniči omenjeni dogovor.

Kot smo že pisali v zadnji številki našega lista, smo se že močno približali začetku gradnje prvega odseka hitre ceste Vrhnika—Postojna, tako da je do pripravljanih del le še nekaj kratkih tednov. Žal pa o obljubljenih devizah, k naj bi jih gradbena podjetja dobila za nakup modernih gradbenih strojev, vsaj trenutno še ni ne duha ne sluha. Seveda je vsakemu laiku jasno, da gradbena podjetja potrebujejo mehanizacijo zdaj in takoj, ne pa šele čez nekaj mesecev ali morda celo let, ko bo gradnja odseka Vrhnika—Postojna že končana. Menda tudi ni treba posebej na dolgo in široko razlagati, kaj pomenijo za gradbince sodobni stroji, kar še zlasti velja za zemeljska dela in nizke gradnje. Če torej hočejo vsi, da bomo gradili hitro, dobro in poceni, potem res ne bi smeli odlašati z dodelitvijo deviz za nakup strojev, saj so se o tem končno merodajni organi tudi že dogovorili.

Upajmo torej, da na devize le ne bo treba čakati še mesece in mesece, kajti vedeti je treba, da modernih gradbenih strojev tudi ne moreš kupiti tako kot zemlje v pekarni, marveč traja nakup v najboljšem primeru vsaj nekaj tednov.

Trije mladi strokovnjaki. V ozadju depandansa »Jadranka«

Tako, sedaj pa hitro na kosilo!

Sonja Dollar je nova tajnica v PE Koper. Verjeli ali ne, v Kopru se dobi odlična kavica. Kako jo skuha, to je tajnost tajnice

Varnost prometa

Za varnost vseh, ki se dan za dnem giblomo po naših cestah

Zagotovo lahko trdimo, da veliko število žlakov našega kolektiva niti ne ve za nova pravila v cestnem prometu, kaj šele, da bi jih dobro poznali — saj vsakdo pač ne bere Uradnega lista.

Zato hočemo s tem člankom opozoriti vse na ta najnovejši cestno prometni pravilnik in hkrati povzemo nekaj njegovih pomembnejših določil.

● Sprememba smeri — kako?

Voznik, ki ima namen kaj napraviti z vozilom v prometu, na primer umakniti vozilo na vozišču v desno ali v levo, spremeniti prometni pas, po katerem vozi, zaviti v desno ali v levo, na ločno pot ali na površino, ki ni namenjena za javni promet, sme to začeti samo, če se prej prepriča, da lahko stori brez nevarnosti za druge udeležence v prometu, ki vozijo za njim ali so pred njim, ali pa se z njimi srečuje. Pri tem mora paziti na položaj vozila ter na smer in hitrost vožnje.

● Srečavanje na klancih: Previdno!

Na delu ceste z velikim vzdolžnim nagibom (planinske in druge ceste), na katerem je srečavanje vozil nemogoče ali zelo otežkočeno, mora voznik vozila, ki vozi navzdol, pa opazi, da mu prihaja navkreber drugo vozilo nasproti, na primerenem mestu ustaviti svoje vozilo in omogočiti srečanje vozilu, ki vozi navkreber. Če pa vozilo, ki vozi navzdol, nima pred seboj primerne mesta, da bi se ustavilo, mora voznik, ki vozi navkreber ustaviti svoje vozilo na primerenem mestu, ki je pred njim na njegovi desni strani in omogočiti srečanje vozilu, ki vozi navzdol.

● Prehitevanje

V novem pravilniku je napisano določilo (češar temeljni zakon ne poudarja nedvoumno), da vozniku, ki se po prehitevanju drugega vozila vrača na skrajni desni prometni pas cestišča, pri tem ni treba dati ustreznega svetlobnega signala — z desno utripajočo lučjo, kar je,

kot vemo, vozniška praksa že doslej kar sama odpravila.

Voznik ne sme prehitevati drugega vozila, ki se približuje zaznamovanemu prehodu za pešce ali vozi čez tak prehod in ne voziti mimo vozila, ki stoji zato, ker pušča mimo pešce na takem prehodu.

● Prožnost prometa — novost

Novi pravilnik tudi natančno določa, da se mora voznik, ki ga prehiteva drugo vozilo (in ki na to opozarja z ustreznim svetlobnim znakom), umakniti s svojim vozilom čim bolj na desno stran cestišča, tako da prehitevanje omogoči; celo ustaviti mora v takšnem primeru, če je cestišče preozko za varno prehitevanje in če so vozila za njim hitrejša od njega.

To določilo novega pravilnika (oziroma sankcije v zvezi s tem) bo najbrž precejšen trn v peti mnogim »nedeljskim« voznikom, ki se sedaj, kot vidimo in jih srečujemo na naših cestah s kakšnimi štiridesetimi kilometri na uro, najraje držijo »zlate sredine« cestišča.

● Strožje parkiranje

Režim parkiranja je po novem pravilniku tudi precej bolj strog kot doslej. Temeljni zakon razen načelnih smernic v tem pogledu ne predpisuje kaj posebnega.

Na vozilu, ki se je ustavilo, ali je parkirano na vozišču, se za vstopanje ali izstopanje ne smejo odpirati vrata na tisti strani, na kateri teče promet vozil, če so s tem ovirani drugi udeleženci v prometu ali je ogrožena prometna varnost. Za tako ravnanje je dolžan skrbeti voznik.

Voznik je dolžan storiti vse, da se parkirano vozilo ne bi samo premaknilo s kraja, kjer ga je pustil (pravilnik našteva vse potrebne ukrepe za to), parkirano vozilo pa je voznik dolžan tudi zaščititi pred neupravičeno uporabo — na primer s tem, da obvezno vedno zaklene njegov volan, vrata in zapre vsa okna.

Vozila ne smejo biti parkirana na vozišču v dveh vrstah.

S pravilnikom je točno predpisano, kje voznik zlasti ne sme ustaviti ali parkirati vozila. Če je voznik motornega vozila na določenem

mestu, kjer je vozilo parkirano, na svojem kavalcu parkirnega časa že označil začetek parkiranja, ne sme spremeniti označbe časa, ne da bi premaknil vozilo s tistega mesta.

● Naglo zaviranje prepovedano

Kogarkoli med vozniki motornih vozil bi vprašali, kdo je kriv npr., pri tako imenovanih verižnih trčenj (običajno se zgodijo zaradi tega, ker prvi voznik v koloni nenadoma pritisne na zavore, vozniki za njim pa se potem zaletavajo drug v drugega), bi najbrž vsak odgovoril, da je kriv tisti, ki se od zadaj zaleti v prednje vozilo — saj tudi sodna praksa iz dosedanjih primerov to dokazuje.

Voznik ne sme spreminjati načina vožnje motornega vozila tako, da naglo zmanjšuje hitrost, razen ob neposredni nevarnosti. Voznik, ki ima namen znatno zmanjšati hitrost vožnje motornega vozila, se mora — razen ob neposredni nevarnosti — najprej prepričati, ali lahko to stori brez nevarnosti in večjega oviranja drugih voznikov, ki vozijo za njim.

Pri znatnejšem zmanjšanju hitrosti vožnje mora voznik pravočasno, s tem, da nekajkrat zaporedoma pritisne na komando delovne zavore, naznaniti svoj namen z vključitvijo zadnjih luči, razen če se prej prepriča, da za njim ni drugih vozil ali da so na večji razdalji.

● Uporaba luči v prometu

Pri vožnji po megli mora imeti voznik motornega vozila ves čas prižgane srednje luči za osvetljevanje cest ali posebne luči za meglo. S pravilnikom je tudi predpisano, kdaj mora voznik motornega vozila namesto dolgih luči imeti prižgane srednje luči za osvetljevanje ceste.

● Nanašanje blata na vozišče je prepovedano

Pri vključitvi v promet s kolovozne poti ali z drugih površin, na katerih ni javnega prometa, na pot s sodobnim voziščem, mora voznik odstraniti z vozila blato, ki bi s tem, da bi odpadalo z vozila po vozišču, lahko oviralo ali ogrožalo varnost prometa.

Tale maks moda mi pa ni nič všeč

● Pešci — večja odgovornost

Preden stopi na vozišče, da bi se izognil oviri na pločniku, mora pešec zlasti paziti na oddaljenost in hitrost vozila, ki se mu približuje, da more oceniti, ali ne ogroža morda s tem varnost prometa.

Pešec mora na krajih, na katerih je prehod za pešce, iti čez vozišče pod pravim kotom na vzdolžno os ceste.

Na vozišču, ki je namenjeno za promet, niso dovoljene: otroške igre, vožnja otroških vozil (otroških koles, kotalke in dr.), in ne sankanje in smučanje.

Voznik je dolžan paziti na pešce, ki hodijo čez vozišče, in opazovati njihovo hojo, zlasti hojo otrok, invalidov ter starih in slabotnih ljudi.

V pravilniku je točno predpisano, kaj mora voznik iz previdnosti ukreniti v zvezi s hojo pešcev.

● Zaključek

Kazenske določbe tega pravilnika predvidevajo denarne kazni 50 in 20 din takoj na mestu za posamezne prekrške določil po členih.

Novi cestno-prometni pravilnik je v veljavi od februarja 1970 in gotovo je, da se bo moral z njim seznaniti vsak udeleženec v prometu, ki ne bo hotel imeti težav zaradi nepoznavanja novih pravil. Manj boleče je, če pravilnik o pravih cestnega prometa dvakrat prečita, kakor pa da se z njim seznanja »takoj na mestu«!

B. B.

Sklepi organov samoupravljanja

DS podjetja

SKLEPI

XXXVII. seje delavskega sveta podjetja, ki je bila dne 27. februarja 1970 v Ljubljani.

1. Sklepi zadne seje so bili izvršeni.
2. Poročilo overovatelja zapisnika se vzame k znanju.
3. Potrdijo se sklepi zadnje seje upravnega odbora podjetja.
4. Delavski svet podjetja je po razpravi o zaključnem računu podjetja za poslovno leto 1969 sprejel naslednji sklep:
 1. Odobri se zaključni račun podjetja za poslovno leto 1969 z naslednjim finančnim stanjem na dan 31. 12. 1969:

AKTIVA:

I. Obratna sredstva	
1. Denarna sredstva	10.330.906,16
2. Terjatve iz poslovnih razmerij	66.506.166,83
3. Terjatve iz dohodka	4.714.367,43
4. Sredstva v obračunu	7.480.337,22
5. Zaloge	63.211.334,14
II. Plasmaji iz poslovnih sredstev	9.764.599,65
III. Osnovna sredstva	
1. Osnovna sredstva v funkciji po sedanji vrednosti	41.285.034,35
2. Osnovna sredstva v pripravi	872.094,60
IV. Sredstva sklada stanovanjskih hiš	13.151.903,30
V. Poslovna sredstva izven funkcije	957.149,55
VI. Rezervna sredstva in sredstva drugih skladov	3.253.713,00
VII. Sredstva skupne porabe	19.988.498,80
SKUPAJ AKTIVA	241.516.105,73

PASIVA:

I. Kratkoročni viri poslovnih gospodarstev	
1. Tekoče obveznosti	74.030.058,55
2. Obveznosti iz dohodka	19.879.018,68
3. Obveznosti v obračunu	4.440.698,25
4. Druge tekoče obveznosti	1.664.328,72
5. Del dohodkov, vkalkuliran v vrednosti zalog	4.714.367,43
II. Dolgoročni viri poslovnih sredstev	
1. Dolgoročne obveznosti	9.063.090,54
2. Trajni viri poslovnih sredstev	101.800.717,13
III. Viri rezervnih sredstev in drugi skladi	5.332.115,63
IV. Viri sredstev skupne porabe	20.591.710,70
PASIVA SKUPAJ	241.516.105,73
2. Odobri se predlog upravnega odbora podjetja, da se dohodek v višini din 120.402.268,94 razdeli:	
— pogodbene obveznosti	4.460.476,70
— zakonske obveznosti	9.195.190,87
— za osebne dohodke	89.454.978,74
— v rezervni sklad podjetja obvezni del	1.125.681,80
— v skupne rezerve gospodarskih organizacij	1.074.815,50
— v poslovni sklad	13.215.864,53
— v sklad skupne porabe	1.875.260,80
skupaj: 120.402.268,94	
3. Odobrijo se reprezentančni stroški za leto 1969 v višini din 112.262,55.	
4. Odobrijo se stroški za reklamo in propagando podjetja v višini din 289.041,75 za leto 1969.	

teh podatkov izstavilo račun za pogovore tujim uporabnikom telefona.

— Račun št. 229/69 z dne 10. 1. 1970 (per 31. 12. 1969) gost. podjetje Kajuh Soštanj za nočne malice na sektorju TE Soštanj se prizna in odobri v višini 1.474.50 din. V zvezi s pravico in plačilom malice pri nočnem delu naroča UO vsem odgovornim vodjem stavbišč, da posebne nočne malice ni, lahko pa se v takih primerih skuha čaj. Čaj pripravi dežurna oseba na gradbišču (skladščnik, čistilka). Stroške za čaj, sladkor, limono oz. rum pa povrne blagajna PE proti predložitvi računa trg. podjetja, kjer je bilo nabavljeno.

■ KO Ljubljana — I. redna seja DS — Vze-li so k znanju poročilo šefa obrata o anga-žiranosti z deli, zasedenosti po delavnicah in o problemih nabave materiala.

Po razpravi pregleda angažiranosti za dela v posameznih delavnicah se zadoljuje upra-vo KO, da v bližnji prihodnosti da predlog za zaposlitev za enega obratovodja.

Pošlje se predlog CDS glede obiskovanja Wacker tečaja za tov. Jožeta Karuna in Alojza Mehleta.

DS je sprejel sklep, da ni dovoljeno pri-našati oziroma nabavljati malice med delov-nim časom, razen v času malice, ki je med 10 in 10.30 uro.

Iz dela Centra za izobraževanje

V skladu s programom centra za izobraževanje so bili v februarju in marcu naslednji tečaji. Posamezne tečaje obiskujejo:

Tečaj za instruktore:

Stjepan Strelec, Andrej Pajtak, Rado Cedilnik, Ivan Jagodič, Ivan Balazič.

Tečaj za polkvalificirane zidarje, Portorož:

Alič Mehmed, Lazar Bojić, Hasan Bojrić, Rade Čulibrk, Osman Čutorić, Munip Djehverović, Izet Fatić, Hasib Hasanić, Stipo Kajić, Suljo Kadrić, Zuhdija Karalić, Meho Latić, Jusuf Panjević, Husejn Salkanović, Milan Srbac, Boro Umičević, Rajko Vujinović in Ekrem Vehar.

Tečaj za OD in konzolna dvigala:

Ramo Mujezinović, Jože Weiner, Stjepan Jaklin, Rasim Bunić, Mustafa Tutjić, Mijo Čujić, Razim Dedić, Marjan Štibad, Ejub Velić, Nešo Djakić, Nenad Maksimović, Milan Dragičević in Mehmed Hodžić.

Tečaj za pomožne delovodje:

Franc Mekiš, Alojz Semenič, Peter Šajnovič, Andrej Stiglec, Mijo Barić, Vilko Lacković, Štefan Pajtak, Ivan Pocedić, Jože Šrok, Alojz Topolovec, Anton Jelovčan, Josip Kristofi, Stanko Bratuša, Janez Ragolić, Mihael Pepelnik, Momir Jeftenić, Jože Platiša, Ivan Mazodi.

Tečaj za PK železokrivce:

Mirko Lukaček, Mijo Kolac, Rajko Stanković, Mehmed Kadirić, Miloje Aleksić, Derviš Bašić, Jože Rep, Ilija Filipović, Mile Rajković, Kojo Tošić, Muhamed Šestan, Ramo Šestan.

Tečaj za KV zidarje, Ravne na Koroškem:

Viktor Gaber, Ivo Grgić, Peter Kolarič, Ivan Kovačič, Štefan Kohek, Ivan Lampret, Matija Majcen, Rasim Mamić, Ilija Miškić, Husein Muratović, Jovo Nenadović, Ilija Petrušić, Milan Plavšić, Dragoljub Radojčić, Ivan Sklepić, Franjo Srčić, Antanas

O POPISU NOVIH DELOVNIH MEST ALI NOVE SKRBI DIREKTORJA KADROVSKO SOCIALNE SLUŽBE inž. DRAGOVANA SEVERJA — Le kako bomo pošlitali naše kadre?

Stanojević, Bela Takač, Esad Tatar, Jože Toplak, Franc Turk, Djuro Verner, Franc Volf, Martin Vinko, Ibrahim Jusufović.

Tečaj za KV tesarje, Ravne na Koroškem:

Stojan Aleksov, Djuro Bosilj, Stanko Demašr, Ivan Djuranec, Hasan Džambić, Ivan Hanže, Ivan Kuserbanj, Mato Klajlić, Sejfula Mamić, Jože Nabertnik, Mustafa Porić, Franc Rajh, Tomo Vičič.

Tečaj za PK zidarje in tesarje, Ravne na Koroškem — vajenci:

Ivan Borovnik, Ivan Bricman, Bojan Filip, Franjo Fužir, Metod Konečnik, Franc Kraker, Ivan Lagoja,

Alojz Lesjak, Silvo Lupša, Ivan Lužnik, Stanko Meršak, Milan Obreza, Bernard Obreza, Božo Oder, Marjan Oderlap, Franc Poberžnik, Matija Pikel, Marjan Rogina, Ivan Samec, Anton Stifter, Slavko Šumah, Jože Telček, Viljem Unaut, Rudi Verovnik, Silvo Zaluberšek, Franc Vauh in Stanko Drofelnik.

Tečaj za polkvalificirane tesarje in zidarje

Anton Herga, Husein Nahić, Branko Oblak, Martin Oblak, Ivan Paradiž, Slavo Petrušić, Ante Petrović, Peter Rastočnik, Doljan Račić, Ivan Srčić, Husein Skenderović, Bego Turan, Slavko Vidović, Ivo Marčinković, Bela Aakač.

Kaj je pokazala analiza o uspešnosti podjetja

V lanskem letu je dr. Stane Možina med drugim izvedel primerjavo med 10 uspešnimi in 10 neuspešnimi podjetji.

Rezultati so pokazali, da so precejšnje razlike v posameznih karakteristikah. Te karakteristike smo razdelili v vzročne, posredovalne in končne faktorje.

Prikazano v sumarni obliki so razlike med uspešnimi in manj uspešnimi podjetji naslednje.

Manj uspešna podjetja:

Bolj uspešna podjetja:

Vzročni faktorji

Neustrezne spremembe, ne dajejo priznanj za akcije, premalo ali preveč posvetovanj oz. izmenjav, nerealne možnosti, za uspešno delo, nedoločeni cilji, naloge, ki niso opredeljene in kontrolirane, vpliv, moč ni sankcionirana z odgovornostjo, ne dajejo toliko poudarka na izkoriščanje delovnega časa pri vodilnih in strokovnih službah kot pri delavcih itd.

Ustrezne spremembe, dajejo priznanja za akcije, je zadosti posvetovanj in izmenjav mnenj, so stvarne možnosti za uspešno delo, cilji so kot podlaga za uspeh pri delu in razvoj podjetja, naloge so opredeljene in kontrolirane, vpliv, moč je sankcionirana z odgovornostjo, poudarek je na izkoriščanju delovnega časa pri vseh, posebno pa še pri vodilnih in strokovnih službah itd.

Posredovalni faktorji

Malo zaupanja in zadovoljstva pri delu, manjša stopnja motiviranosti za delo, manj medsebojnih stikov in skupnega dela, komunikacije v glavnem tečejo navzdol, ne pa tudi navzgor, pri odločanju ne sodelujejo vsi organizacijski nivoji, ustrezno znanje se ne upošteva, podatki o uspešnosti se malo uporabljajo, žele si pomoč (kontrola) s strani družbenih organov.

Precejšnja stopnja zaupanja in zadovoljstva pri delu, večja stopnja motiviranosti za delo, več medsebojnih stikov in skupnega dela, komunikacije tečejo navzdol in navzgor, pri odločanju sodelujejo vsi organizacijski nivoji na podlagi ustreznega znanja, podatki o uspešnosti se precej uporabljajo, žele več samostojnosti pri delu in akcijah.

Končni faktorji

Nizek povprečni osebni dohodek na zaposlenega, višji stroški na enoto proizvoda, skladi na zaposlenega pešajo, število zaposlenih, posebno še strokovnih kadrov se manjša, majhna identifikacija in velika fluktuacija, neučinkovito reševanje problemov in nezadovoljstvo z rezultati.

Visok povprečni osebni dohodek na zaposlenega, nižji stroški na enoto proizvoda, skladi na zaposlenega rastejo, število zaposlenih, posebno strokovnih kadrov raste, velika identifikacija in majhna fluktuacija, učinkovito reševanje problemov in večje zadovoljstvo z doseženimi rezultati.

Iz gornjega se vidi, da obstoje razlike, ki so predvsem rezultat drugačnega načina dela in upravljanja v podjetju. Naše podjetje je bilo uvrščeno med bolj uspešna podjetja, čeprav smo pri nekaterih točkah dosegli manjši rezultat. Iz celotne analize pa je razvidno, da je uspešnost podjetja predvsem odvisna od nas samih, naše organizacije, dela, naprav in znanja, kar je potrebno preverjati in preizkušati v praksi tudi v bodoče.

5. Lokacija, kjer so upravni prostori centralne in gradbenega vodstva Ljubljane, je predvidena za razširitev kliničnih bolnic v Ljubljani. Z ozirom na to, da bo v nekaj letih nujna preselitev centrale in gradbenega vodstva, predlaga delavski svet podjetja, da se po zaključnem računu za leto 1969 in tudi v naslednjih letih rezervira postopoma ustrezna sredstva za gradnjo novega objekta.

6. Strokovne službe naj pripravijo za razpravo na eni od prihodnjih sej delavskega sveta analizo režijskih stroškov in vezave obratnih sredstev v zalogah materiala in vrednosti nedokončane proizvodnje.

7. Delavski svet sprejme plan sredstev za investicijsko vzdrževanje za leto 1970 v skupnem znesku 5.077.820 din, kar pomeni 9,57 % od osnovne vrednosti osnovnih sredstev.

8. Delavski svet priporoča, da se naj izplačila osebnih dohodkov po končnem obračunu za preteklo leto uskladijo tako, da se obdrži likvidnost podjetja. Vse enote naj dvigajo gotovino le po predhodnem dogovoru z gospodarsko-finančno službo.

9. V komisijo za narodno obrambo imenuje delavski svet podjetja naslednje tovr.: ing. Keržan Hugo kot predsednik, Piškur Nuša, Zupančič Rajko, Brglez Vinko, ing. Peteln Alfred, Pižent Martin in Trplan Evgen kot člani.

10. Delavski svet pooblašča glavnega direktorja, da voli predhodne razgovore v zvezi z integracijo in poroča delavskemu svetu, ki bo dokončno odločal.

11. Delavski svet vzame na znanje informacijo o angažiranosti podjetja v letu 1970.

Predsednik DS podjetja

Kuštrin Janez
l. r.

UO podjetja

SKLEPI

VI. seja upravnega odbora podjetja, ki je bila dne 26. februarja 1970 ob 9. uri v Ljubljani

1. Sklepi prejšnje seje so bili izvršeni.

2. Upravni odbor sprejme interne cene železokrivskega servisa v Ljubljani, kakor so bile predložene s strani strokovnega sveta železokrivskega servisa z dne 26. 2. 1970.

Cene režijske ure pa veljajo samo za obračun med obratom in PE, katerim nudi obrat polne usluge. Vse cene veljajo od 16. 2. 1970 dalje.

3. Upravni odbor sprejme k znanju poročilo strojno prometnega obrata o koriščenju težke mehanizacije v letu 1969.

4. Upravni odbor predlaga delavskemu svetu podjetja, da sprejme naslednji sklep:

Pozitivna razlika med plansko in dejansko ceno betonskega železa za leto 1969 v višini 161.150,50 din se prenese na obratna sredstva.

Rabat, dosežen od siporexa za leto 1969 v znesku 152.949,— se prenese na obratna sredstva s tem, da se prizadetim enotam izstavi pripadajoče dobropise za obe vrsti materiala.

5. Upravni odbor predlaga delavskemu svetu, da sprejme zaključni račun za leto 1969, kakor je bil predložen skupno s poročilom in z analizo poslovanja poslovnih enot. Delavskemu svetu naj se predloži tabela o delitvi dohodka.

6. Upravni odbor vzame na znanje informacijo o angažiranju kapacitet podjetja za leto 1970.

Predsednik UO podjetja

Lukač Božo,
l. r.

Važnejši sklepi poslovnih enot

■ 33. seja DS enote Koper — Ostanek osebnega dohodka iz leta 1969 se izplača v letošnjem letu v višini 70 %, ostalo pa se vložijo v hranilni sklad osebnih dohodkov. Delitev naj se vrši proporcionalno do 1. 6. 1970.

— Od ustvarjenih skladov poslovne enote v letu 1969 se dodeli dotacija sindikalni podružnici »Gradiš« Koper v višini din 20.000.

— Člani DS so se dogovorili, da se skliče razširjena seja vseh organizacij naše enote dne 9. 3. 1970 ob 16. uri 30 min v samskem domu »Gradiš« Koper k obravnavi spremenjenega statuta našega podjetja.

■ GV Maribor — XXV. rednega zasedanja DS — Poročilo predsednika UO se sprejme na znanje, prav tako pa se potrjuje vsi predlogi, ki jih predlaga UO DS v potrditev, kot sledi:

Potrjuje se poročilo inventurne komisije s predlogom, da se ugotovljeni nastali manj-

ki v znesku din 550,85 knjižijo v breme izrednih izdatkov, nastali viški v znesku 133,95 N din pa v breme izrednih dohodkov. DS nadalje sklene oziroma izda soglasje za odpis dotrajanega inventarja in materiala v znesku din 33.754,40.

DS prav tako soglaša s predlogom UO, da se za obračunski mesec februar izplača 30 % gibljivega dela na račun PE.

— Ker je iz prikaza finančnega uspeha po posameznih gradbiščih ugotovljeno, da so nekateri gradbeni objekti delali z zgubo, se sklene, da se v bodoče sproti spremlja uspeh posameznega gradbišča in da se gradbišču, ki ne pokaže zadovoljivega finančnega rezultata, posveti večja pozornost in da se takoj tudi proučijo vzroki za slab rezultat.

Ker že sedaj ugotavljamo, da gradbišče El.KO in gradbišče Merkur ne dosemeta zadovoljivega finančnega rezultata, je takoj ugotoviti vzroke za slab finančni uspeh.

Kolkor so slabi finančni rezultati posledica povišanja cen materialov, kakor tudi povišanja OD delavcev, je takoj uveljaviti vse razlike, do katerih smo na podlagi samoupravnih dogovorov in skladno s pogodbo upravičeni. Razlike pri uveljavljanju cen materialov in razlike na račun povišanja OD je takoj uveljaviti pri vseh investitorjih.

— Poročilo šefa o problematiki GV in stanju gradbišč se sprejme k znanju.

Iz poročila je ugotoviti, da zaradi ugodne zame delamo na vseh gradbiščih z normalnim tempom, na nekaterih gradbiščih pa celo s pospešenim tempom. Istočasno ugotavljamo, da ne treba v letošnjem letu izvršiti ogromna gradbenega dela v takem obsegu, ki niso v okviru zmogljivosti samega gradbenega vodstva. Po dosedanjih predvidevanjih bo občutno primanjkovalo delovne sile, strojne opreme in mehanizacije, prav tako pa bodo nastali problemi z dobavo kritičnih vrst materiala. Ker imamo za leto 1970 že postavljen plan, oz. zagotovljena dela in ker so nam že tudi znane težave, ki se bodo pojavljale pri realizaciji tega plana, predlaga DS, da se nujno pristopi k izdelavi planov za posamezne objekte, ki naj bi obsegali potrebe po delovni sili, strojni in gradbeni mehanizaciji in gradbenem materialu.

Te plane je izdelati takoj za vse objekte, da bi lahko tehnična in kadrovska služba pravilno in pravočasno usmerjali razpoložljive kadre in delovno silo, oziroma stroje, mehanizacijo in gradbeni material.

— Imenuje se komisija za odlikovanje. Katere naloga je pripraviti predloge za delav-

ce, ki so 25 let neprekinjeno zaposleni pri podjetju. V komisijo se imenujejo:

predsednik Vinko Veit — namestnik Miro Zorž, člani: Alojz Zorec, Viktor Pernat, Anten Gruden.

■ GV Maribor — V. redna seja UO — Ponovno se sklene, da se pospešijo dela, ki so v zvezi z organizacijo gradbišča v Slatini Radenci. Predvsem je takoj postaviti vodstvo gradbišča in izdelati potrebe po tehničnem strokovnem kadru in delavcih, kakor tudi potrebe po materialu in mehanizaciji. Priprava dela naj takoj, ko bo dobila na razpolago načrte oziroma projekte, izela program dela na tem gradbišču.

— Kljub temu, da je UO na prejšnji seji sprejel sklep, da se zaradi kratkih rokov dovršitve prevzetih objektov v Portorožu posveti temu gradbišču vsa pozornost, se ugotavlja, da se je gradbišču v Portorožu posvetilo premalo pozornosti, predvsem kar se tiče dobave drobne mehanizacije strojev in materiala. Storitni je vse možne ukrepe, da se dobavi kritične vrste materiala, stroji, cevni material in stojke, če hočemo, da objekte dogradimo pogodbenih rokov.

UO soglasno potrdi poročilo inventure komisije, ki predlaga DS, da sprejme sklep, da se nastali manjki v znesku din 550,85 knjižijo v breme izrednih izdatkov, ugotovljeni viški v višini 133,95 pa v breme izrednih dohodkov.

— Odobri se prošnji UO sklada za postavitev umetnostnega paviljona v Mariboru, s tem da se nakaže znesek v višini 500 din.

Pri delatvi skladov, bo potrebno upoštevati že sprejete sklepe glede nakupa garsonjev za višji in visoko strokovni kader, kakor tudi glede nakupa novih stanovanj za ta kader.

■ Celje — V. redna seja UO — Telefonski razgovori naj se umerijo na najnujnejše prepevdujejo se vsi privatni telefonski pogovori. Za vse tuje klicanke — uporabnike naših telefonskih stevilk (obitniki, KO, SFO idr.) se uvede knjiga telefonskih pogovorov, v katero vpišejo datum pogovora, klicno številko, čas razgovora, ceno pogovora in podpis osebe, ki je telefonirala. Tajništvo PE bo izdalo za vse telefonske številke poseben zvezek, kjer se bodo zapisovali telefonski pogovori. Knjigovodstvo bo na osnovi

Letos 200 novih stanovanj

V naselju OLMO pri Kopru so nova stanovanja še vedno med najcenejšimi, če ne kar najcenejša v Sloveniji

Koprška enota bo letos med drugim dogradila približno 200 novih stanovanj v soseski Olmo, ki leži za tovarno Tomos. To bo seveda kar lep uspeh za Koprčane, saj pomeni 200 stanovanj tudi kar lepo finančno realizacijo, ki se približuje 18 milijonom novih dinarjev. Razen 200 stanovanj, ki bodo letos predvidoma vsa prodana različnim kupcem, pa bo koprška enota začela na novo graditi spet precejšnje število pritličnih montažnih stanovanjskih objektov, tako da bodo imeli že letos pripravljeno »rezervo« za stanovanjski fond, ki bo usposobljen za vselitev v letu 1971.

V naselju Olmo, ki so ga začeli pripravljati že leta 1968, so lani zgradili in vselili 56 stanovanj. Letošnji »skok« na 200 novih stanovanj torej tudi pomeni, da bo letos skoraj končana prva faza izgradnje nove soseske Olmo, v kateri je predvidenih skupno 312 stanovanj v pritličnih vrstnih, montažnih hišah. Od omenjenih 200 stanovanj so jih nekaj že dogradili, tako da so se že vanje vselili stanovalci. preostala stanovanja pa bodo izgotovljena do konca leta. V vseh stanovanjih so zdaj obrtniki, ki polagajo pode, lepijo tapete na stene in montirajo notranjo opremo (vzidane omare, vgrajeni elementi v kopalnici in kuhinji itd.). Največji kupec novih stanovanj v soseski Olmo je tovarna TOMOS, ki je za svoje delavce tu

kupila kar 108 stanovanj, medtem ko so drugi večji kupci občina Koper, stanovanjsko podjetje in drugi. Precej stanovanj pokupijo tudi manjša podjetja in ustanove, med novimi stanovalci pa je tudi dovolj tistih, ki so si vrstne hišice v Olmu kupili iz lastnih sredstev oziroma s posojilom pri banki.

Seveda pa je ena izmed glavnih prednosti nove soseske Olmo nedvomno izredno nizka cena stanovanj, ki je za današnje razmere na stanovanjskem tržišču skoraj smešno nizka. Če vemo, da se v Ljubljani nihče več ne čudi cenam od 250.000 do 300.000 starih dinarjev za kvadratni meter stanovanjske površine, potem je seveda cena 130.000 starih dinarjev v naselju Olmo res skrajno nizka. Ob tem je še treba

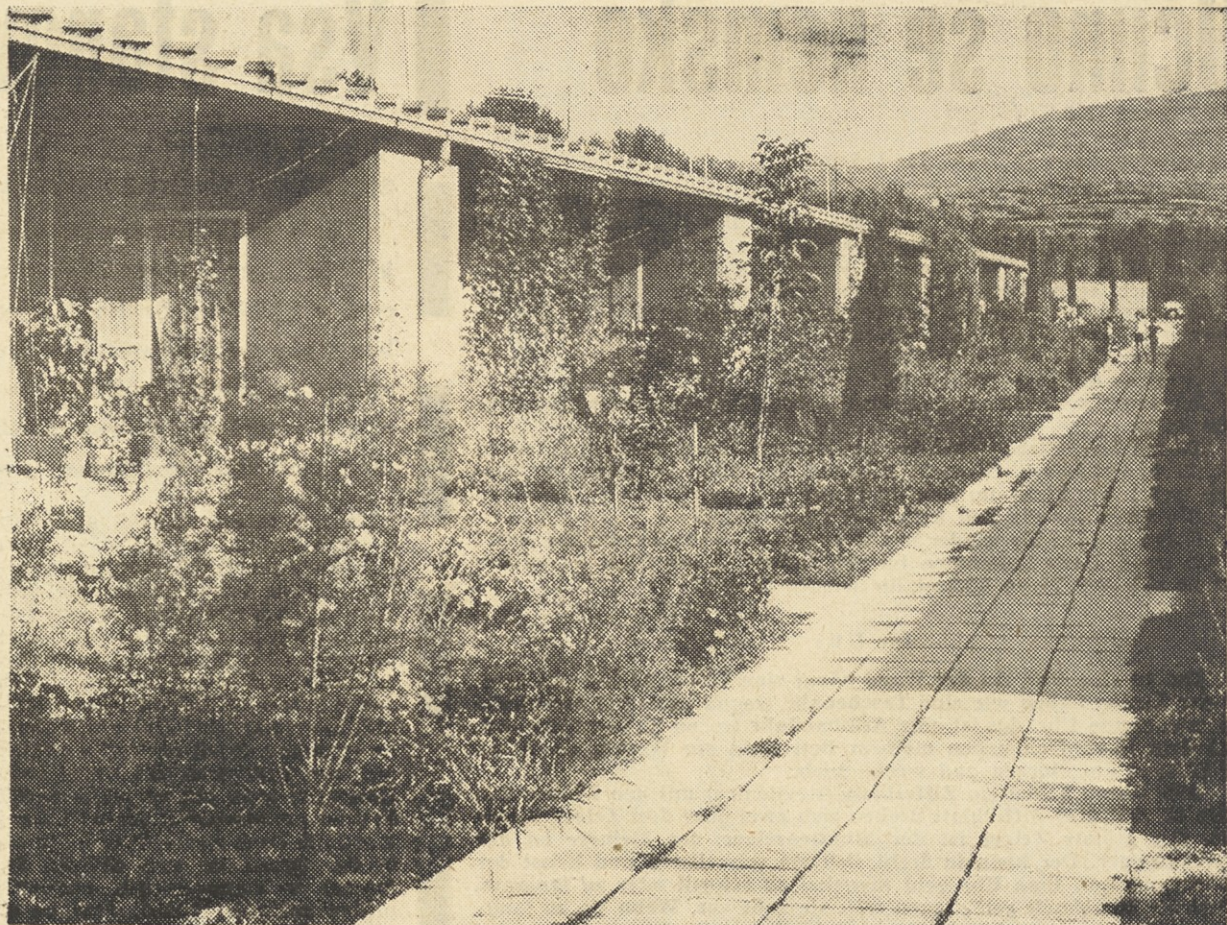
NASELJE OLMO

povedati, da je v tej ceni vračunana tudi vsa komunalna ureditev, saj ima Olmo že urejeno kanalizacijsko, vodovodno in električno omrežje, asfaltirane ceste, v kratkem bo tudi odprt trgovinski center koprškega podjetja »Jestvina«, prav tako pa so urejene vse dovozne ceste, da bi lahko uvedli redno avtobusno progo iz Olma v Koper. Urejena je tudi hortikultura in javna razsvetljava. Že lani so stanovalci tega naselja dobili tudi garaže. Skratka, Olmo je popolnoma urejeno stanovanjsko naselje, zato ni nič čudnega, da je vse več

in več kupcev stanovanj, v katerih stane kvadratni meter stanovanjske površine komaj 130.000 starih dinarjev. Seveda je treba povedati, da je ta cena povprečna za celotno naselje, tako da pride pri majhnih stanovanjih kvadratni meter za malenkost dražji, pri velikih stanovanjih pa je nekoliko nižji od povprečja.

Naši graditelji Olma so s tem, da že dve leti niso spremenili cene, dokazali, da so solidni proizvajalci, ki ne hlatajo po pretiranih profitih ali celo po izkoriščanju. Hkrati pa so

stabilne in res nizke cene stanovanj v Olmu dokaz, da je možno pri nas graditi ne samo solidna, marveč tudi dokaj cenena stanovanja, seveda pod pogojem, da vsi faktorji, ki sodelujejo v procesu stanovanjske graditve, ne iščejo izkoriščevalskih ekstra profitov, marveč ostajajo v solidnih mejah. Obenem pa so stabilne cene stanovanj v soseski Olmo posreden odgovor vsem tistim, ki so imeli svoj čas celo kopico najrazličnejših pripomb, upravičenih in še več neupravičenih, prav na račun te nove stanovanjske koprške soseske.

Zakaj v centralni železokrivnici

Nekaj mnenj o nekaterih problemih v našem najmlajšem obratu — Vse priznanje delavcem v železokrivnici — Kaže, da so težave nastale predvsem zaradi premajhne zmogljivosti obrata, ki v konicah ni zmogel vseh naročil

ni šlo gladko

Lani smo v našem podjetju ustanovili centralno železokrivnico, ki naj bi, namesto razdrobljenih in majhnih, pa še precej slabo opremljenih železokrivnic, delala za vse enote v Ljubljani in v njeni bližini. Toda čeprav nova enota še ni stara niti polno leto dni, so se že lani začeli v centralni železokrivnici kazati nekateri problemi. Zdaj, ko bo od »rojstva« centralne železokrivnice preteklo ravno polno leto, ko nekateri ta obrat hvalijo, drugi pa imajo tudi različne pripombe, je torej ravno pravi čas, da pogledamo, kaj bi še kazalo izboljšati in dopolniti, tako da bi bilo kritičnih pripomb čim manj. Za mnenje smo vprašali tri tovariše — ing. Jožeta Uršiča, ing. Sašo Škulja ter vodjo železokrivnice ing. Janeza Kohneta.

Ing. Jože Uršič:

PREDVSEM BOLJE PLANIRATI

Ko smo se pogovarjali z inž. Jožetom Uršičem, je med drugim omenil, da »rojstvo« centralne železokrivnice v Ljubljani ni bilo ravno enostavno. Precej časa je bilo treba marsikoga prepričevati, da je takšen obrat sodobnejši, da bo tu proizvodnja bolj racionalna, da bodo v obratu sodobni stroji z velikimi delovnimi učinkom in podobno. No, lani spomladi je slednjič železokrivnica začela, vendar vsi niso docela zadovoljni z njenimi rezultati.

Po mnenju inž. Uršiča v centralni železokrivnici res nekaj ne teče dobro, saj obrat eni hvalijo, drugi pa imajo tudi pripombe. Zlasti je slišati od nekaterih, da ne dobijo pravočasno železa, ki so ga naročili. Po mnenju inž. Uršiča bi morali pregledati organizacijo in jo bolje uskladiti, pri čemer naj bi bila osnova za uspešno delo preciznejše planiranje. Seveda pa bi se plana tudi morala držati, kajti nemogoče je, da pri takšnih zahtevah odloča dobra volja posameznika ali prepričevanje. Takšnih subjektivnih momentov v moderni proizvodnji ne moremo z ničemer upravičiti, marveč je lahko osnova le plan. Seveda pa mora biti

plan realen in postavljen na znanstveni osnovi. Inž. Uršič je tudi izrazil mnenje, da je v železokrivnici nekaj zelo dobrih starih delavcev, ki jih je pravzaprav škoda za ta obrat, saj bi bili bolj koristni na objektih pri polaganju armature oziroma kot vodje skupin na gradbiščih.

Ing. Saša Škulj:

V KAPACITETAH VSAJ 20 ODSOTKOV REZERVE

Inž. Saša Škulj je prav tako poudaril, da je bil tak obrat nujen, saj smo tako lažje kupili nove stroje in jih tudi bolje izkoristili. Sploh je železokrivnica že prvo leto skrivila precej več ton železa, kot smo mislili. Vendar pa so se med letom na ta obrat nagrmadile takšne naloge, da jih železokrivnica pri najboljši volji sploh ni zmogla opraviti v rokih. Inž. Škulj je večkrat poudaril, da pri tem ne zadene nikakršna krivda ljudi v železokrivnici. Delavci v tem obratu so delali skrajno pošteno, dali so vse od sebe in večkrat delali tudi ponoči, tako da so uvedli dve izmeni. Vendar pa so bile količine za ljudi in stroje še vedno prevelike, tako da v skrajnih konicah niso mogli

dovolj hitro izpolniti vseh nalog. Tako so nastajali zastoji, najprej v železokrivnici, potem seveda še na gradbiščih.

Medtem ko so si nekatere enote (Jesenice, Celje) v najhujših konicah še lahko pomagale iz zadrege s stariimi železokrivnicami, ki jih še imajo, pa gradbeno vodstvo Ljubljane in enota Ljubljana-okolica te možnosti nista imeli, saj sta obe enoti zdaj, ko imamo v Ljubljani samo centralno železokrivnico, popolnoma odvisni od novega obrata.

Po mnenju inž. Škulja je treba čimprej urediti novi obrat tako, da bodo v njem vsi potrebni stroji in tudi podaljšati halo. Sploh bi morali vse kapacitete v železokrivnici tako usmeriti, da bi imeli vsaj 20 do 30 odstotkov rezervnih zmogljivosti, to pa predvsem za najhujše konice. Po mnenju inž. Škulja mora železokrivnica postati servis vseh enot. Dokler ne bomo uredili teh vprašanj, zlasti kapacitete železokrivnice, se problem, ki so se pojavili že lani, lahko tudi letos ponovijo. To pa seveda ni v interesu enot, saj so lani v Ljubljani nekatera gradbišča (Remiza, stolpnica v Kersnikovi ulici, objekti v Luki Koper in v Portorožu) čakala na železo tudi po več tednov. Ni treba posebej razlagati, da tako na gradbišču nastajajo škoda, ki gredo v milijone starih dinarjev, saj je že nekaj milijonov škode ob tem, če na primer stolpni žerjav brez koristi počiva mesec dni.

Inž. Škulj je tudi poudaril, da je treba pospešiti priučevanje v železokrivnici, tako da bi v tem obratu uredili pravo šolo z inštruktorji in šolo za strojnike na železokrivniških strojih. Sploh morajo železokrivci obvladati tako krivljenje na strojih kot tudi polaganje armature.

Ing. Janez Kohneta:

OBLJUBE BO TREBA URESNITI

Vodja centralne železokrivnice inž. Janez Kohneta je v marsičem potrdil

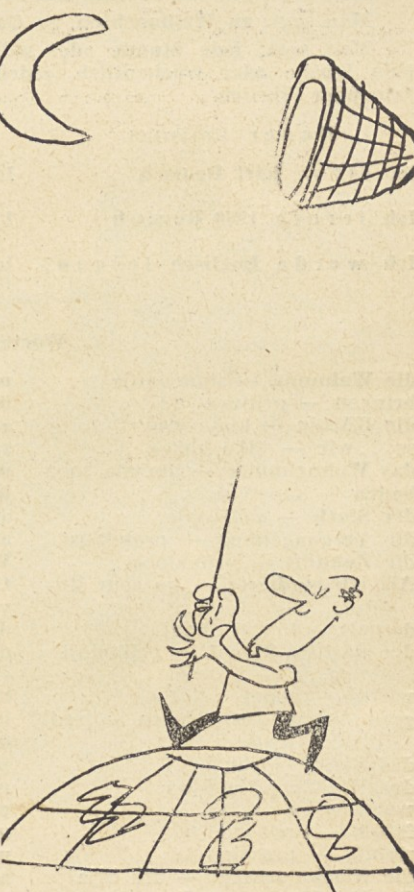
vse tisto, kar sta povedala inž. Uršič in inž. Škulj. Lani je železokrivnica opravila ogromno delo, saj so v tem obratu lani ukrivili več kot 4000 ton armature, čeprav je bila po planu predvidena zmogljivost 2200 do 2600 ton. Letos so predvidene še večje naloge — okrog 5000 ton. Že doslej, do zadnjih dni marca, so ukrivili približno 1000 ton armatur.

Po mnenju inž. Kohneta je vsekakor, treba zgraditi prizidek oziroma podaljšek (20 m), tako da bo sedanja hala, dolga 32 m, dobila ustrezno dolžino 52 metrov. Šele potem bodo lahko postavili valjni progo, pregrupirali nekatere stroje in sploh tako uredili delo, da bo teklo čim bolj smotrno, kot v pravi sodobni industrijski proizvodnji. Nujno pa je tudi potreben stolpni žerjav za transport železa, saj zdaj približno 10 delavcev ure in ure prenaša na ramenih težke kose železa. To delo ni samo skrajno težaško, marveč je tudi neracionalno, saj v moderni proizvodnji takšno delo opravljajo izključno stroji.

Skratka, inž. Kohneta meni, da bo obljube treba uresničiti, sicer utegne v obratu spet priti do tega, kar se je včasih zgodilo lani, ko železokrivnica v kratkem času ni zmogla vseh nalog, pa čeprav so uvedli delo v dveh izmenah. V kratkem bomo že sredi pomladi, zato zdaj ni več izgovorov, da ne bi mogli zgraditi podaljška.

Glede vzgoje kadrov je inž. Kohneta mnenja, da v naglici ni mogoče dosti narediti, tudi železokrivci se mora učiti nekaj mesecev in celo nekaj let, da dobi ustrezno prakso in da dobro spozna vse stroje. Po mnenju inž. Kohneta železokrivniški stroji sicer niso kdo ve kako zapleteni za upravljanje, pač pa mora biti delavec pri teh strojih in napravah zelo previden, saj so možne precejšnje poškodbe pri delu. Glede starih, izkušenih železokrivcev je priznal, da bi bili morda bolj potrebni na gradbiščih.

Zdaj so že nekaterim najboljšim delavcem priključili kot pomočnike kvalificirane železokrivce, tako da se bodo ob pomoči najboljših še bolj izpopolnili in v treh ali štirih mesecih spoznali vse fine, še zlasti pa smotno organizacijo.

IDEALIST

Učimo se nemško

14. Lektion

Die Wohnung. Wir sind in unserer Wohnung! sie ist im ersten Stock eines Hauses in der Stadt Frankfurt. Die Wohnung hat vier Zimmer und eine Nebenräume. Das grösste Zimmer ist das Wohnzimmer. Hinter dem Wohnzimmer liegt das Schlafzimmer. Die Küche befindet sich recht vom Korridor oder Vorzimmer. Links sind das Kinderzimmer und das Arbeitszimmer des Vaters. Neben dem Schlafzimmer ist dann noch das Badezimmer.

gern — lieber — am liebsten
(rad) — (rajše) — (najrajše)
Ich tanze gern Walzer, ich tanze lieber Tango, ich tanze am liebsten Polka

Bilden Sie ähnliche Sätze: kaufen (Butter, Wurst, Schinken) lernen (Englisch, Italienisch, Deutsch), arbeiten (im Büro, im Haus, im Garten), baden (im Fluss, im See, im Meer)

Die Frage für die Zeit heisst »Wann« (kdaj)
Wann werden Sie wieder mit mir tanzen? Wann kaufen Sie Brot?
Wann werden wir zusammen im See baden? Wann wirst du wieder Tennis spielen? Wann kommt ihr wieder zu uns?

Die Uhr

Das ist eine Uhr. An der Wand hängt eine Wanduhr. (stenska ura). In der Tasche haben wir eine Taschenuhr (žepna ura). Am Arm habe ich eine kleine Uhr, das ist eine Armbanduhr (ročna ali zapestna ura). Auf dem Nachttisch neben meinem Bett steht ein Wecker (budilka). Er klingelt am Morgen und weckt mich.

Alle Uhren haben ein Zifferblatt (številčnica) mit den Ziffern von 1 bis 12. Auf dem Zifferblatt drehen sich zwei oder drei Zeiger (kazalec). Der grösste Zeiger ist der Minutenzeiger, der kleinere ist der Stundenzeiger. Der kleinste dreht sich am schnellsten und heisst der Sekundenzeiger. Eine Uhr geht manchmal zu schnell oder zu langsam. Wenn sie zu schnell geht, sagen wir: sie geht vor. Wenn sie zu langsam geht, sagen wir: sie bleibt zurück. Wenn die Uhr vorgeht oder zurückbleibt, geht sie falsch, sonst geht sie richtig. Wenn die Uhr steht, muss ich sie aufziehen. Die Uhr im Turm (na stolpu) schlägt die Stunden. Wir fragen: wie viel hat die Uhr geschlagen?

Es ist jetzt halb zehn oder 9 Uhr 30, es ist jetzt halbvier oder 3 Uhr 30. Die Post, die Eisenbahn und der Rundfunk oder das Radio sagen: 3 Uhr 30, 14 Uhr 25, 19 Uhr 40 usw. Das ist leicht und klar (jasno). In der Familie sagt man: 5 minuten nach 6, 10 minuten vor 11, 20 Minuten nach 5 usw (und so weiter — in tako dalje). Das ist auch gut zu verstehen.

Wann stehen Sie auf (aufstehen — vstati)? Ich stehe um 6 Uhr auf. Wann frühstücken Sie? Frühstücken — zajtrkovati Ich frühstücke um 7 Uhr 45. Wann arbeiten Sie? Ich arbeite von 6 Uhr 30 bis 15 Uhr. Wann essen Sie? Zu Mittag um 15 Uhr 30 und am Abend um ein viertel nach sieben. Heute gehe ich noch ins Theater. Es beginnt um 20 Uhr 15 und dauert bis 22 Uhr 45.

Der Kalender

Der Kalender hängt an der Wand oder steht auf meinem Schreibtisch und zeigt mir das Datum. Welches Datum haben wir heute? Heute ist der 6. Mai.

4. Mai vorgestern	5. Mai gestern	6. Mai heute	7. Mai morgen	8. Mai übermorgen
----------------------	-------------------	-----------------	------------------	----------------------

Heute ist Mittwoch, der 6. Mai. Gestern war Dienstag, der 5. Mai. Was war vorgestern? Vorgestern war Montag, der 4. Mai. Morgen ist Donnerstag der 7. Mai. Wann ist Freitag? Übermorgen ist Freitag, der 8. Mai. Wann ist der nächste Sonntag? Der nächste Sonntag ist am 10. (ten) Mai. Wann fängt das Jahr an? (anfangen oder beginnen — začeti). Am 1. Januar (am ersten Januar) fängt das neue Jahr an. Wann hört es auf? (aufhören oder enden). Am 31. Dezember hört das alte Jahr auf. Wann haben wir Ferien? Ferien haben wir im Sommer.

Die Tageszeiten.
(sprememba vrstnega reda besed)

am Morgen morgens	am Vormittag vormittags	am Mittag mittags	am Nachmittag nachmittags
am Abend abends	in der Nacht nachts	um Mitternacht mitternachts	

Umstellung

Ich arbeite vormittags im Büro. (normalni besedni red)
Vormittags arbeite ich im Büro. (obratni besedni red!)
Mutter geht abends ins Theater. (normalni besedni red)
Abends geht Mutter ins Theater. (obratni besedni red)
Ich fahre morgen nach Frankfurt. Morgen fahre ich nach Frankfurt.

Man sagt: am Morgen, am Mittwoch, am Abend, den 3. Juni.
Man sagt: Im Sommer, im Winter, im Mai, im Juli...
Man sagt: um sieben Uhr, um Mitternacht...
Man sagt: zu Weihnachten, zu Ostern, zu Neujahr...
Man sagt: jede Stunde oder stündlich, jeden Tag oder täglich, jede Woche oder wöchentlich, jeden Monat oder monatlich, jedes Jahr oder jährlich.

Dauer (trajanje)	Vollendung (konec)
Ich lerne jetzt Deutsch	Ich habe schon Deutsch gelernt
Ich lerne 1960 Russisch	Ich hatte damals Russisch gelernt
Ich werde Englisch lernen.	Ich werde dann Englisch gelernt haben

Wörter

die Wohnung — stanovanje	manche — nekateri
bringen — prinesiti	überall — povsod
die Köchin — kuharica	gestern — včeraj
so...wie — tako kakor	vorgestern — predvčerajšnjim
das Wohnzimmer — dnevna soba	morgen — jutri
baden — kopati se	übermorgen — pojutrišnjem
der Stock — nadstopje	anfangen — začeti
die Vergangenheit — preteklost	aufhören — nehati
die Zukunft — prihodnost	Weihnachten — božič
Als ich studierte — ko sem študiral	Ostern — velika noč
damals — takrat, tedaj	verschieden — različen
der nächste Monat — prihodnji mesec	die Ferien — počitnice
wieder — zopet	die Umstellung — prestava
gern, lieber, am liebsten — rad, rajše, najrajše	stündlich — vsako uro
das Band — trak	täglich — dnevno
der Wecker — budilka	wöchentlich — vsak teden
wenn — če, ako	monatlich — vsak mesec
falsch — napačno	jährlich — vsako leto
richtig — pravilno	morgens — zjutraj
die Glocke schlägt — ura bije	vormittags — dopoldne
der Rundfunk — radio	mittags — opoldne
klar — jasno, čisto	nachmittags — popoldne
verstehen — razumeti	abends — zvečer
	nachts — ponoči
	mitternachts — o polnoči
	früh — rano, spät — pozno

Vsa stanovanja prodana

V prvi stolpnici v Novih Jaršah ob Šmartinski cesti v Ljubljani se bodo srečni stanovalci vselili zadnje dni aprila

Naše podjetje oziroma točneje — enota Ljubljana-okolica — je že lani zgradilo prve dve stolpnici v Novih Jaršah ob Šmartinski cesti v Ljubljani. Predvideno je bilo, da bi se že konec lanskega leta v obe stolpnici vselili stanovalci. Vendar je našim graditeljem načrte prekrizala ljubljanska toplarna. Omrežje toplarne namreč ni bilo pravočasno speljano do obeh stolpnici in tako seveda ni bilo nič z vselitvijo strank konec lanskega leta.

Ko smo te dni obiskali gradbišče v novih Jaršah, smo srečali ob obeh stolpnica precej delavcev, ki so urejali okolico, vrh tega pa smo tudi videli, da sta obe stavbi že lepo poslikani in popolnoma zastekleni. Prva stolpnica (S-1) je rumenkasto-zelene, druga pa rdečkasto-rjave barve (S-2). Vodja gradbišča, inženir Nikola Burlik, ki smo ga med obilico dolžnosti in opravkov uspeli zaplesti v kratek pogovor, nam je zatrdil, da se bodo stanovalci prav gotovo lahko vselili še pred prvomajskimi prazniki, torej v zadnjih dneh aprila. Povedal je, da te dni (gradbišče smo obiskali 20. marca) v stanovanjskih prostorih pridno polagajo parket, sicer pa so glavna dela v obeh stolpnica tudi že končana.

Tako se bodo torej konec aprila srečni stanovalci lahko končno vselili v prvi stolpnici v Novih Jaršah. Sreča novih stanovalcev pa bo tokrat še tem večja, ker so stanovanja v obeh 12-nadstropnih stolpnica razmeroma poceni, saj v Ljubljani že precej časa ni več tako komfortnih stanovanj, kjer bi veljal kvadratni meter stanovanjske površine manj kot 200.000 starih dinarjev.

No, v tretji in četrti stolpnici v Novih Jaršah, ki že raste iz tal (stolpnica S-3 je bila 20. marca zgrajena do 2. etaže, stolpnica S-4 pa je že v tretji etaži), pa seveda stanovanja ne bodo več tako poceni, čeprav bodo še vedno cenejša kot v marsikaterem objektu v Ljubljani, ki ne nudi nič večjega udobja kot stolpnice v Novih Jaršah. V eni izmed zadnjih števil našega lista smo že pisali, da se »Gradis« trdno drži pogodbени cen in to je tudi veljalo za stolpnici S-1 in S-2 v Novih Jaršah, čeprav bi morda ta ali oni zatrjeval, da so bile cene teh stanovanj pre nizke oziroma premalo akumulativne za naše podjetje. No, skratka, med tistimi, ki silijo s cenami stanovanj navzgor, si »Gradis« prav gotovo ni pridobil prvenstva.

Tako kot v stolpnici S-1 in S-2 bodo tudi v tretji in četrti stolpnici pretežno manjša stanovanja, največ eno- ter enopol sobna. Najmanjša (garsonjere) merijo 36 m², največja

(dvoipol sobna) pa 36 m². Vsem stolpnica, ki so jih projektirali v našem projektivnem biroju, dajejo lep videz dokaj prostorni balkoni, sicer pa je v stavbah ves komfort, ki ga nudijo dvigala, toplotna (ogre-

vanje, topla voda) in že precej dobro urejeno okolje (bližnja avtobusna postaja, trgovine itd.).

Med obiskom gradbišča v Novih Jaršah pa smo še izvedeli, da bo stolpnica S-3 predvidoma vseljiva konec letošnjega leta, zadnja (S-4) pa prihodnjo spomlad. Vrh tega bodo blizu samskega doma začeli letos graditi še blok L, ki bo imel v petih etažah nekoliko večja stanovanja, kot so v stolpnica. Enota Ljubljana-okolica, ki je lani usposobila v Vevčah dva stanovanjska bloka (A in B), pa se pripravlja, da začne v Vevčah graditi še tretji stanovanjski blok, delno za potrebe večje papirnice, delno pa tudi za delavce in uslužbence drugih delovnih organizacij.

Stolpnice v Novih Jaršah tik pred vselitvijo

Kako in kje bomo letovali

Malo zgodaj je sicer, da govorimo o letovanju ob morju, ko nas še sonce ni ogrelo in se sive megle podijo nad nami. Sneg pa vabi še sedaj na Pohorje, kjer je stalno odprt naš dom. Tisti, ki so dolžni skrbeti za to, da bodo člani kolektiva imeli možnost letovanja, pa morajo že sedaj urediti in urejati vse potrebno. Tako se je sestel upravni odbor počitniških domov 20. t. m., da bi pregledal predračun za letošnje leto in ugotovil, ali so bile opravljene vse predvidene priprave za poslovanje počitniških domov. Sezona na morju se bo pričela 10. junija in do takrat je treba poleg rednih popravil objektov pripraviti še ustrezni kader, pregledati in določiti, kakšni bodo predvideni stroški ter postaviti cene oskrbovalnega dne.

Lani so naši počitniški domovi zaključili pozitivno svoje poslovanje, če vzamemo vse tri domove Poreč, Ankaran in Pohorje v enem obračunu. To je bilo mogoče doseči samo s povečanjem prometa, saj so bili vsi

domovi boljše izkoriščeni kot leto prej. Tudi za letošnje sezono pričakujemo enako izkoriščanje naših kapacitet, saj bi bilo prav, če bi se naši 12 N din na dan. Za nekvalificirane ki jim gre vsako leto, in da izrabijo ugodnosti, ki jih ima delovna skupnost Gradisa, ker imamo urejene domove in je vsakemu dana možnost, da jih uporabi. Osnova za organiziran dopust članov naše delovne skupnosti so vsakomur naši počitniški domovi. Drugi del je doplačilo k večjim stroškom letovanja, katere ima vsak, ko gre na dopust. Vsak član kolektiva, ki ima pravico do rednega letnega dopusta, prejme namreč v mesecu, ko bo izkoristil svoj dopust, enkratno izplačilo 120 N din za sebe, za vsakega družinskega člana, katerega vzdržuje, pa še po 20 N din. Če bo prebil v organiziranem domu s polno oskrbo nepretrgoma vsaj 3 dni, vendar ne za več kot 10 dni v enem koledarskem letu, bo prejel za vsak dan po 15 N din za sebe, za člana družine, katerega vzdržuje in z njim letuje, pa še po 12.— din na dan. Za nekvalificirane in polkvalificirane delavce ter za delavce na delovnih mestih, kjer se zahteva nižja strokovna izobrazba, pripada višje doplačilo, in sicer 23 N din na dan, za člana družine pa po 20 N din na dan pod pogoji, ki velja za druge delavce.

Upravni odbor počitniških domov je sklenil, ko je pregledal predračun stroškov za oskrbovalni dan v naših počitniških domovih, da bo od 1. aprila letos dalje cena za en dan polne oskrbe 30 N din. Za tiste, ki ne bodo bivali nepretrgoma 3 dni pa bo cena 35 N din na dan. Stroški hrane so se zvišali na trgu, prav tako so

narasli tudi drugi stroški in osebni dohodki zaposlenih. Zato je bilo nujno ceno oskrbovalnega dne prilagoditi dejanskim stroškom. Na navedeno ceno bo imel seveda vsak član kolektiva popust v zneskih, ki so bili prej navedeni. Upravni odbor računa, da bodo s takšno ceno pokriti stroški, upoštevajoč enako zasedbo, kot je bila lani v naših počitniških domovih, da pa je še kljub temu pristopna. Prijave za letovanje v naših domovih raven za Pohorje, ki je stalno odprt, bo potrebno poslati najkasneje do 15. maja letos, da bo mogoče v redu razporediti vse prijavljence v posameznih terminih.

Končno želimo, da bi bilo dosti sonca in da bodo naši člani kolektiva, ko bodo letovali v naših počitniških domovih, z vsem zadovoljni. Znanja ter ga uporabili na našem

V neki boljši restavraciji v Londonu je gledala žena jedilni list in vprašala svojega moža? »Kako pa je tukaj s polži.«

To je slišal pri sosednji mizi Amerikanec in obupano odgovoril: »Ti so se preoblekli v natakraje.«

Zahvala

Ob smrti mojega očeta čutim dolžnost, da se s tem najiskrenejše zahvalim kolektivu Gradis SPO in KO za izražena sožalja, poklonjeni venec in udeležbo na pogrebu ter sindikalni podružnici za podarjeni venec.

Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Hilda Mlakar

Iz dobro poučenih virov smo zvedeli, da nam prava član našega kolektiva in znani interpretator narodno zabavne glasbe basist Boris, znan tudi pod imenom Miki in član ansambla V. Ahaciča ter še nekaterih, breiti na področje klasičnega jazza. Zanj se posebej zanima ansambel »The modern jazz quartet«.

Del tečajnikov za kvalificirane tesarje in zidarje na Ravnah pazljivo poslušajo predavanje

Del tečajnikov za PKV tesarje

In muzikantje so zaigrali nekaj paskočnih

S tečaja za strojnike težke mehanizacije

Upamo, da letos ne bo več snega

Ce so vso noč na poti, ni čudno, če takole zadremlejš.

Adica Simon je odšla v prezgodnji pokoj

Zaradi slabega zdravja je bila na Ravnah na Koroškem veliko prezgodaj upokojena naša prijazna tajnica Adica Simon. V podjetju je bila zaposlena polnih 16 let.

Adica je poznana v podjetju kot dobra in vestna sodelavka s polnim čutom odgovornosti do vseh nalog, ki jih je z velikim veseljem izvrševala.

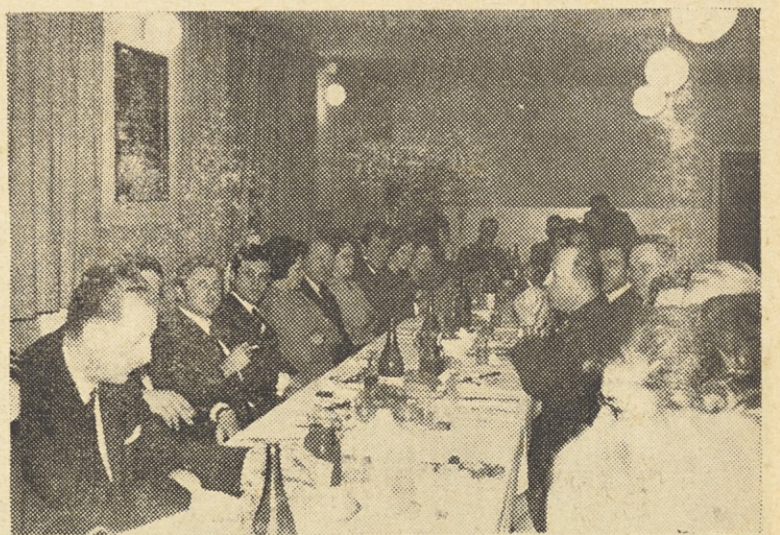
Kaj naj ji želimo ob slovesu? Gotovo prav nič drugega kot obilo zdravja in sreče v krogu svoje družine, hkrati pa se ji iskreno zahvaljujemo za njeno vseskozi veliko in požrtvovalno delo.

Pred zaključkom redakcije smo tudi od Adice prejeli prošnjo, naj objavimo naslednjo zahvalo:

»Danes, ko se predčasno poslavljam od svojega kolektiva se zahvaljujem vsem delavcem, še posebno pa ožjim sodelavkam, vodstvu, sindikalni podružnici in šefu enote za vse razumevanje in pomoč v moji bolezni. Iz vsega srca želim vsem obilo uspeha in napredka. Na celotno podjetje, v katerem sem prežive-la toliko lepega, prav gotovo ne bom nikoli pozabila.

Se enkrat hvala vsem.

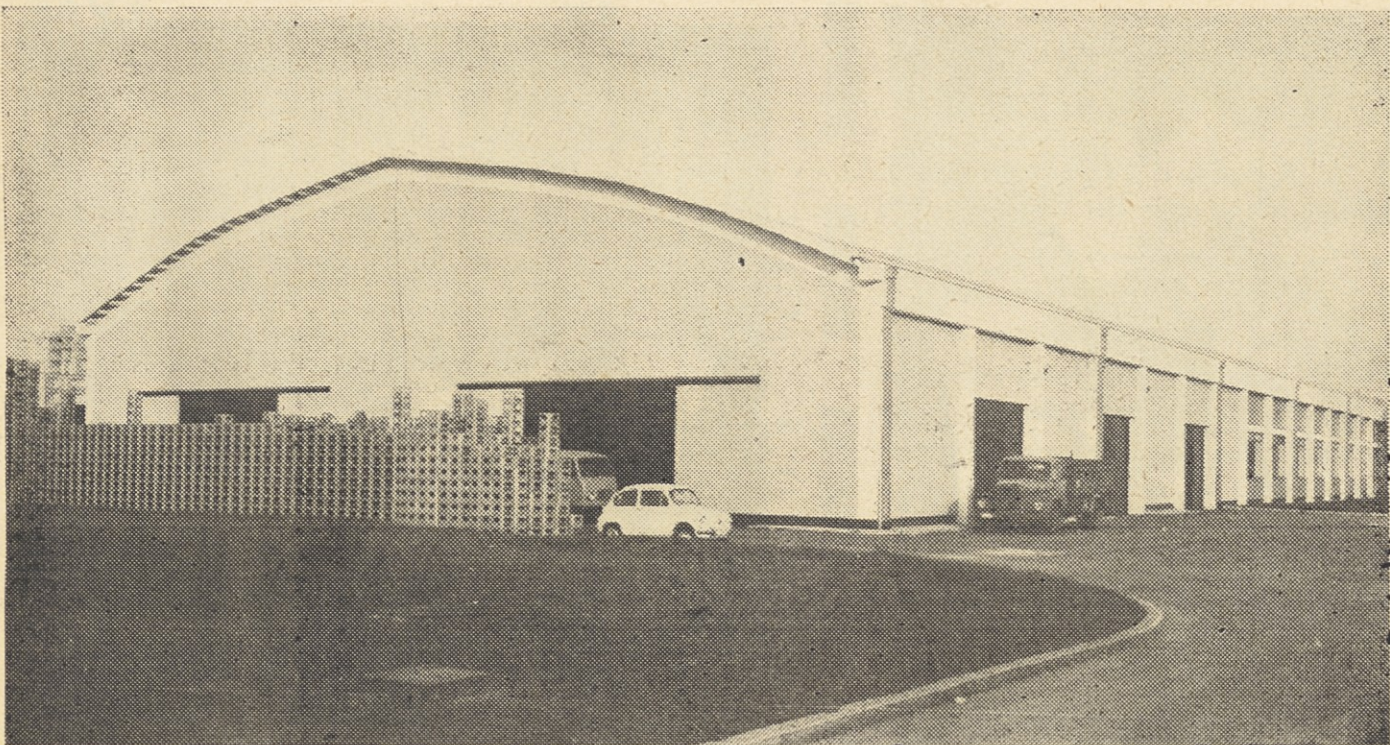
Adica Simon«

»Žekova« 50-letnica

Tečajniki iz Gračanice

V kratkem bo gotov film o gradnji hale na »Talisu« v Mariboru. Film prikazuje celotno gradnjo montažne hale in objektov v Luki Koper. Ko bo film gotov, ga bomo predvajali v vseh poslovnih enolah

Centrala se vendarle seli

Preteklo sredo se je izpolnilo dolgoletno pričakovanje. Položen je temeljni kamen za novo poslopje centrale podjetja v Ljubljani. Temeljni kamen je položil predsednik osrednjega delavskega sveta Janez Kuštrin. Generalni direktor inž. Hugo Keržan pa je imel priložnostni govor.

V njem je orisal dosedanja prizadevanja za novo poslopje centrale, ki pa so vse doslej ostala brez uspeha. V novem poslopiju, ki bo imelo 18 etaž, bodo prostori tudi za nove oddelke podjetja, predvsem za študij in razvoj, razširil se bo oddelek za pripravo dela, ustanovljen pa bo tudi psihološki oddelek, v katerem bodo priznani psihologi raziskovali naše počutje, navade in odnose. Dve etaži sta rezervirani za projektivni biro. Zgornje nadstropje je namenjeno za koordinacijo dela, ker mora imeti

pregled nad vsem našim delovanjem in bo to najlažje opravilo z najvišjega nadstropja.

V kleti bo velika restavracija, kjer bodo kuhali tople obroke za vse uslužbence centrale, prav tako pa tudi za vse enote Gradisa, ki delajo v Ljubljani. Posebna novost bo v novi stavbi tudi otroški vrt, v katerem bo prostora za okrog sto otrok. V spodnjih kletnih prostorih pa bodo montirali velike hladilne naprave, ki so jih skonstruirali v NASA. V njih bo imela kadrovska služba podjetja shranjene rezervne kadre vseh vrst zvanj in poklicev, kar bo veliko prispevalo k nadaljnjemu napredku podjetja.

Stavba bo stala na prostoru, ki je že dolgo naša last, in sicer ob Titovi cesti na vogalu pred novo pošto in nasproti Bavarskega dvora.

ZADNJE VESTI

■ **NOVO POVIŠANJE OSEBNIH DOHODKOV** — Zaradi zvišanja življenjskih stroškov se v sindikalnih krogih širi ideja, da bi morali osebne dohodke zaposlenih gradincev povečati še za nadaljnjih 21 odstotkov. Po sklenjenem dogovoru se bodo osebni dohodki povišali za 23 odstotkov. Z novim predlogom bi se osebni dohodki povišali tako za skupaj 44 odstotkov. Med delavci ta vest — začuda — ni bila kaj prijazno sprejeta. Boje se namreč, da bo novo povišanje osebnih dohodkov sprožilo plaz novih podražitev in nadaljnjo inflacijo, kar pa je v nasprotju z gospodarsko in družbeno reformo.

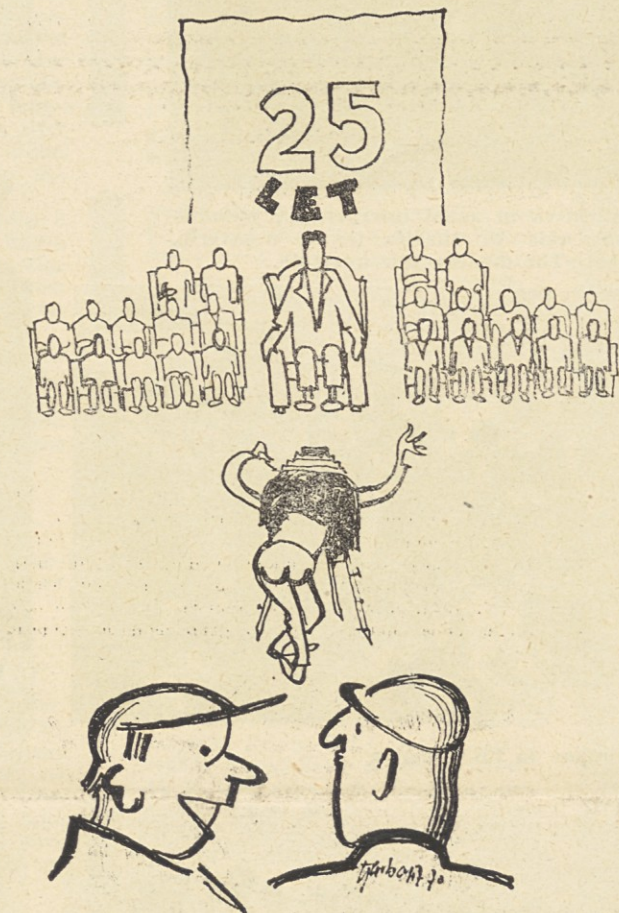
■ **UMESTEN PREDLOG** — Skupina družbeno aktivnih žensk našega podjetja je na nedavnem zasedanju sklenila predlagati, naj bi 8. marec premaknili na 1. april. Predlog so že posredovale zvezni skupščini. V utemeljitvi so zapisale, da bi bil 1. april veliko umestnejši kot 8. marec predvsem zaradi tega, ker so dobile letos silno različne nagrade, čarila in proste ure. To navajajo posebej iz izkušenj Gradisovih kolektivov, ki so letos zelo različno obhajali praznik žensk. Ponekod so dobile velike nagrade, imele celo prost dan, v drugih kolektivih zunaj Gradisa pa so te razlike še veliko večje, kar povzroča nerazpoloženje in navsezadnje ne veš, kaj je res in kaj je le govorica. Prav zato predlagajo, naj bi praznik prestavili na 1. april, saj tako nihče ne verjame, kaj je katera dobila.

■ **ISČEMO INKASANTE** — Ker bo nova avtomobilska cesta že kmalu stvarnost, bo treba misliti že zdaj, kako bodo pobirali cestnino. Naše podjetje, ki bo zgradilo tudi blagajne, kjer bodo avtomobilisti plačevali cestnino, je razpisalo 72 prostih delovnih mest inkasnikov. Pogoji za znanje treh svetovnih jezikov (nemščine, angleščine in francoščine). Sindikat pa predlaga, da bi pobrano cestnino namenili za rekreacijo delavcev, ki nimajo avtomobila.

■ **NOV POČITNIŠKI DOM NA MORJU** — Pravkar je bil odprt nov počitniški dom Gradisovcev na Golteh na Mozirski planini. Kolektivi, ki gradijo turistične objekte v Portorožu, pa so sklenili, da bodo postavili še enega na morju. Predvidevajo namreč, da bodo vsa dela na teh turističnih objektih opravili pred rokom. Ker pa bodo v takem zaletu, ne bodo mogli kar na mah prenehati z delom. Vso odvišeno in presežno energijo bodo zato koristno usmerili in zgradili še en počitniški dom v Portorožu za naše delavce. Ker je prostora v Portorožu zdaj že zelo malo, so našli zelo izvirni izhod. Postavili ga bodo kar na pomolu, in sicer tako, da bodo ob njem pristajale tudi ladje. Zato bo spodnja etaža v bistvu pristanišče, nad njim pa bodo restavracija, sobe in drugi prostori. Predvidevajo, da bodo zgradili tudi štiristopenjsko avtomatsko kegljišče na terasi počitniškega doma.

■ **VELIKANSKI STROJI** — Tovariš Anton Martinšek je preteklo sredo nenadoma odpotoval v Združene države Amerike. Pokazala se je namreč izredna priljubljenost za nakup velikanskih strojev, ki so uporabni za velika zemeljska dela. Gre za bagre, buldozerje in nakladače, ki na mah izkopljejo, odrinejo, nalože in odpeljejo do sto ton materiala. Ameriška tvrdka je ponudila kredit na odplačilno dobo 60 let in z obrestno mero enega odstotka s tem, da začne odplačilni rok teči šele pet let po dobavi strojev. Le-te bomo potrebovali pri zemeljskih delih na vsej dolžini avtomobilske ceste v Sloveniji od Sentilja do Nove Gorice.

■ **FILM O PETINDVAJSETLETNICI GRADISA** — Snemajo že zadnje metre filma, ki smo ga posneli za petindvajsetletnico Gradisa. Posneti so že vsi objekti, ki smo jih v teletih zgradili. Zdaj pa snemajo še najzaslužnejše delavce, delovodje, inženirje in vse tiste, ki so prispevali k našim uspehom. Ker pa vsi ti niso preveč fotogenični, bi bili do-

brodošči predlogi zlasti za tajnice in druge predstavnice ženskega spola, da bi tako popestrili film in ga tudi posodobili v duhu seksualne revolucije.

■ **POMOČ IZ TUJINE** — Doslej smo na delo v tujino po-

šiljali same kvalificirane delavce, zlasti zidarje, tesarje in železokrivce kakor tudi strojnike. Tako jih v našem podjetju doma že zelo primanjkuje in smo na marsikaterem gradbišču zaradi tega že pod pla-

Integracija gradbeništva Slovenije

Na pobudo republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije in na lastno željo vseh kolektivov gradbenih podjetij Slovenije — doslej med njimi ni nobene izjeme — so že stekle priprave za integracijo vseh gradbenih podjetij v Sloveniji.

Preteklo sredo je bil v Ljubljani že pripravljalni sestanek, ki so se ga udeležili predstavniki vseh gradbenih kolektivov, na katerem so izrazili enotno željo po čimprejšnji združitvi. Stekli so že prvi pogovori o oblikovanju statuta skupnega podjetja. Posebej je

razveseljivo, da ni noben izmed prisotnih predstavnikov izrazil kakšnih posebnih želja in si skušal že vnaprej zagotoviti kakšen poseben položaj v združenem podjetju.

S tem bodo odpadle vse nepotrebne licitacije, združila se bo vsa mehanizacija, ustvarjena bo možnost koncentracije najsposobnejših kadrov. Predvsem pa bo možno sestaviti dolgoročni plan razvoja gradbeništva v Sloveniji, kar bo nedvomno vplivalo na gradbeništvo v vsej Jugoslaviji, če ne celo v Evropi.

ZADNJE VESTI

nom. Zdaj pa smo iz zanesljivih virov izvedeli, da so se kolektivi Gradisa, ki delajo v tujini, odločili priskočiti na pomoč in nam poslati nekaj teh strokovnjakov nazaj. V Beogradu, od koder so te stili, so povedali, da pogajanja že tečejo in da bodo kmalu speš-

no zaključena. Poglavitna stvar so osebni dohodki, ki so jih najprej zahtevali v devizah, naposled pa spoznali, da v domovini ne moremo imeti več valut, ampak je plačilno sredstvo samo dinar. Tako lahko pričakujemo prvo »pošiljko« strokovnjakov že aprila.

1.?				TEK NA DOLGO PROGO, TUDI ZGOD. MESTO	VRSTA LILJE	OBŽALO VANJE	KOM-PRESIJA	USTA-NOVA	BAJE-SLOVKA	OBČUT-LJIVO MESTO
				ŽIVLJE-NJSKO PRAVILO						
MESTO OB SKADARSKEM JEZERU	PROSTOVOLJEC	REKA V ITALIJI BEBA-POST		NACISTI PREBIV. OB ZILJI						
ZAVR-NITEV, ODGOVOR						DEL POHIŠTVA VASIL GRIVČEV				
53				DOLG /ANGL./ M. IME				ILOVICA		
STRANIŠČE		GLASB/LO PASJE ZELJE				BOLEZEN LUDOLF. ŠTEVILO		TOVARIS SIDRO		
KRAJŠAVA ZA NETO			MEDMET ZA SMEH Ž. IME		OMP					
MATERINA DUŠICA /ORIG./					JADRAN. OTOK					
IZGON, IZMEČEK					ZADNJIKA JANEZ GRičAR			TRPLAN EVGEN NEMŠKI PREDLOG		
BREZ-PRAVNA MNOŽICA						DELOVODJA PE MARIBOR				
						OTOK V TIHEM OCEANU				
					AVTOM. OZNAKA ZA VEL. BRITAN.					